

GLAS GORENJSKE

LETO XIII. ŠT. 83

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

SOBOTA, 16. JULIJA 1960

Po načrtani poti

Ob tako pomembnem jubileju, kot je 15. obletnica osvoboditve, ne obujamo spominov samo na leta, ki smo jih preživeli v svobodi, pač pa na celotno obdobje, ki je povezano z borbo za narodno kot tudi socialno osvoboditev našega delovnega človeka. Začetek te borbe sega več desetletij nazaj, ko so tudi v industrijskih središčih Gorenjske začele tleti prve iskre revolucionarnega boja, ko se je začela vedno bolj oblikovati razredna zavest, ko je delavski razred pod vodstvom Komunistične partije stopil na čelo tega boja. Delavske organizacije so vedno bolj začele povezovati najnaprednejši del proletariata, širile so svoj krog, se borile za enotnost pogledov na obstoječi družbeni red, na družbeno-ekonomske odnose. Ta dela, ta prizadevanja so kaj kmalu rodila rezultate, na katere je postal pozoren tudi razredni sovražnik. Delavski razred se ni zadovoljeval več samo z obljubami. V svojih zahtevah se je posluževal raznih oblik boja, kot so protesti, mezdno gibanje, razne politične manifestacije, stavke in podobno. V tem boju je vedno bolj spoznaval pravi obraz razrednega sovražnika, to pa je bil neprestano zaostroval.

Pojav fašizma v Evropi, ki je hotel zajeziti revolucionarni polet naših, je dobil svoj izraz tudi pri nas. Reakcija je z vsemi močimi manevri in demagogijo poskušala izigravati naraščajoče napredne sile, posluževala se je terorja, zapiranja in se zaradi svojega neuspeha končno odločila za izdajo. Delavski razred s KP na čelu je pravočasno spoznal namere reakcije, zato je lahko pokazal delovnemu ljudstvu pot, ki je bila edino možna: neizprosna boj proti fašizmu in proti vsem domačim izdajalcem.

Fašistična okupacija je takoj v začetku pokazala, da so bile napovedi KP pravilne. Delovne množice so sledile pozivu na osvobodilni boj za izgon in uničenje fašističnega okupatorja. Ko smo se odločili za to, smo spričo premoči sovražnika morali biti pripravljeni na vse, tudi na največje materialne in človeške žrtve.

Nemški okupator, ki je okupiral Gorenjsko prav do Ljubljane, si je za vsako ceno hotel utrditi svoj položaj na tem koščku lepe slovenske zemlje. Za dosego tega cilja ni izbiral sredstev. Bled je postal center nemškega Gestapa. Da bi čimprej ponemčil slovenski

narod, je ukinil slovenske šole, slovenske napise, spremenil vse urade v nemške in slovenske prebivalce postavil v popolnoma brezpravni položaj. Začel je izvajati svoj izselitveni načrt. S posiljevanjem prebivalstva je prenehal čistost rase in razvrščal ljudi v kategorije. Begunjsko graščino si je izbral kot nemško koncentracijsko taborišče, ki je kmalu postalo najstrašnejša duševna in telesna mučilnica za tiste, ki so se odločili za osvobodilni boj.

Ko so bili na poziv KP izstreljeni prvi strelci na nemškega okupatorja, ko je začel odpor na vseh področjih, je okupator seveda to hotel z vso silo zatreti. Brezobzirno je začel izvajati svoj izselitveni načrt, zapirati vse politično sumljive ljudi, v prvi vrsti komuniste. Organiziral je izredno sodišče. Reakcija na ustajo julija 1941 je bila tako silna, da je v avgustu 1941 umoril 50 talcev v desetih skupinah v krajih, kjer je že prišlo do partizanskih akcij. Razen tega so naše ljudi pošiljali tudi v najstrašnejša nemška taborišča smrti, kot je Buchenwald, Mauthausen, Dachau, Auschwitz. Tu so mnogi končali svoja življenja v zloglasnih fašističnih krematorijih. Kot je rasel borbeni polet delovnih množic, tako se je stopnjeval teror okupatorja. Vendar osvobodilnega gibanja, ki je že močno pognalo svoje korenine, ni mogel zatreti. To gibanje je dobilo še posebno močan polet decembra 1941 v množičnih ustajah v Zgornjesavski dolini, blejsko-bobinskih kotu, posebno pa na področju Škofje Loke, v Poljanski dolini, kjer je bila ustaja najbolj množična in je dosegla svoj vrhunec v tridnevni borbi v Dražgošah.

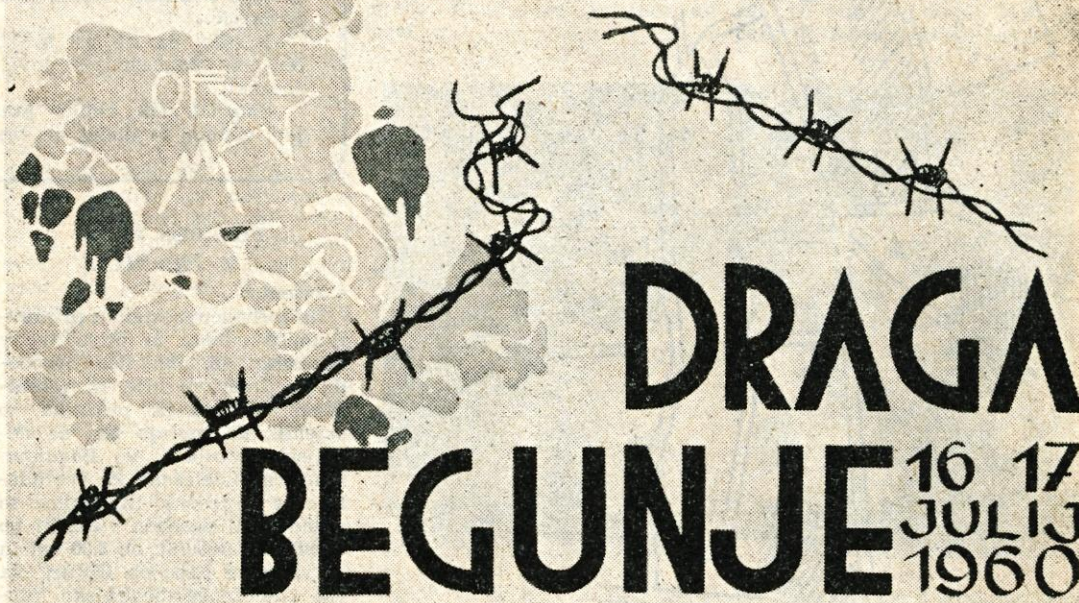
Zima narodnoosvobodilnemu gibanju ni bila naklonjena. Debel sneg, sledovi, strahovit mraz in močan pritisk Nemcev, vse to je zahtevalo številne žrtve. Toda v zgodnji pomladi leta 1942 je to gibanje spet močno oživelo in dobilo nov polet z organizacijo novih čet in bataljonov, organiziranih v I. grupi odredov. Močno so porasle tudi politične organizacije: osnovne, rajonske in okrožne pod vodstvom Pokrajinskega komiteja KPS in Pokrajinskega odbora OF. Vzporedno s porastom in množičnostjo odpora se je neprestano stopnjeval tudi teror z množičnim ubijanjem talcev. V juliju 1942 so Nemci ustrelili na Gorenjskem v 24 skupinah 351 talcev in nadaljevali s

streljanjem tako, da so jih v celnem letu ustrelili 631. Zaradi močnega odpora so bili Nemci prisiljeni ustaviti izvajanje izselitvenega načrta, prav tako pa odložiti priključitev Gorenjske k rajhu na poznejši čas. Ta polet je na Gorenjskem v času NOB, od leta 1941 naprej, skozi težke boje in viharje neprestano naraščal, dobival vedno močnejše in bolj organizirane oblike v novih organskih obliki, ki se uspešno razvijajo do končne osvoboditve. To je bila zmaga socialistične revolucije. S tem smo uspešno zaključili zmagoviti osvobodilni boj, v katerem je samo na okupacijskem področju Gorenjske dalo svoja življenja 5713 borcev, aktivistov in žrtev fašističnega terorja.

Na okupirani zemlji so že zrasli temelji nove socialistične družbe. Delovno ljudstvo je vzelo oblast v svoje roke in si samo začelo graditi nov svet, nove družbene odnose, ki onemogočajo izkoriščanje človeka po človeku ali naroda po narodu. Ponosni smo na zmago, ki je bila dosežena v tem trdem boju. Danes že uživamo sadove, ki so zrasli na uspehih narodnoosvobodilne borbe, ki pomenijo velik napredek naše socialistične zemlje. Z veliko vero v bodočnost, v življenjsko silo ljudstva korakamo naprej v gradnjo socializma, v gradnjo socialističnih družbenih odnosov po poti, kot smo si jo načrtali, ko smo stopili v osvobodilni boj.

IVAN BERTONCELJ-JOHAN

15 LET osvoboditve

Ličen prospekt za proslavo v Begunjah

»Proslava, ki jo pripravljajo organizacije ZB Gorenjske v Begunjah, dne 16. in 17. julija letos, je posvečena 15. obletnici osvoboditve. Ta ima namen počastiti tudi spomin osvoboditve jetnikov iz begunjskih zaporov, ki jih je 4. maja 1945 osvobodil Kokrški odred. Ob tej priliki se bodo srečali borci, aktivisti, zaporniki, inter niranici ter izseljenci, ki so se vsak na svoj način borili za osvoboditev naše zemlje, za izgon in uničenje nemškega okupatorja. S tem bo dana tudi prilika vsem, ki so bili skupaj zaprti in so skupaj z medsebojno materialno ter moralno podporo prebivalci težke dni v Begunjah in v nemških, italijanskih in drugih koncentracijskih ter izseljenjskih taboriščih, da se ponovno srečajo, obudijo spomine na te dni, še enkrat obsodijo fašizem in vojno, da se kaj takega nikdar več ne ponovi.« Tako piše v uvodnih besedah Odbor za proslavo v Begunjah v prospektu, izdanem v ta namen. V tem majhnem ličnem prospektu bodo bralci dobili spored proslave, spoznali se bodo z nalogami odredov predvojaške vzgoje, planincev in tabornikov Gorenjske v času slavlja, iz spisa »Begunje — Gorenjska v borbi za svobodo« pa se bodo seznanili z raznimi zanimimi vimi zgodovinskimi podatki. Prospekt je opremljen z dokumentarnimi fotografijami in orientacijskim načrtom Begunj, v celoti pa je v prospektu objavljen tudi spored proslave.

S seje Občinskega ljudskega odbora Kranj

O ZAZIDALNEM NAČRTU

med Cesto JLA, Cesto Staneta Žagarja, Cesto Kokrškega odreda in Kopališko cesto v Kranju

Glavna točka dnevnega reda 38. skupne seje obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj, ki je bila v četrtek, 14. julija, je bila razprava o zazidalnem načrtu za področje med Cesto JLA, Cesto Staneta Žagarja in mejo zazidalnega področja. Najvažnejša točka ločenih sej obeh zborov pa je bila sprememba odredbe o prepovedi zviševanja cen v zvezi s sprostitvijo cen v gostinstvu.

Ureditveni načrt za področje med Cesto JLA, Cesto Staneta Žagarja, Cesto Kokrškega odreda in Kopališko cesto v Kranju sta razložila odbornikom predsednik Sveta za urbanizem ObLO Jaka Kolenc in projektant ing. Sorli. Načrt temelji na smernicah, ki jih je že pred leti

sprejel Občinski ljudski odbor. To področje ni samostojno naselje, zato tu ne predvidevajo gradnje novih šol, pač pa bodo gradili preskrbovalni center, ki bo obenem delno služil tudi za Zlato polje, dalje otroški vrtec, za katerega lokacija in kapacitete še niso točno določene, ker volivci niso soglašali s prvotnim predlogom v načrtu; volivci so tudi predlagali, naj se v zazidalnem načrtu predvidijo še prostori za družbene organizacije, problem družbene prehrane pa naj se prouči za celotno področje mesta. Zazidalni načrt predvideva na tem področju gradnjo stanovanjskih blokov

in vrstnih hišic, medtem ko naj jih je na tem področju precej. bi se individualne hiše lahko postavile le izjemoma na vrzelih med obstoječimi hišami. Ko bi bili vsi objekti dograjeni in vseljeni, predvidevajo, da bi bila povprečna gostota na tem področju 133 prebivalcev na hektar. Povprečno gostoto precej zmanjšujejo obstoječe individualne stanovanjske hiše, ki

Na dnevnem redu skupne seje je bilo potem še imenovanje direktorjev nekaterih gospodarskih organizacij in imenovanje upravnikov nekaterih finančno samostojnih zavodov, na ločenih sejah pa so med drugim potrdili pripojitev KZ Brniki h KZ Cerklje in KZ Podblica-Jamnik h KZ Besnica.

OBRAZI IN POJAVI

Takšni in takšni

Dušana poznajo široko naokrog. Je prijazen, simpatičen človek in v družbi zmeraj vesel in razpoložen.

Tak je bil tudi v letih okupacije. Baval se je s prekupevanjem lesa, potoval v mesto in nazaj in ... Služba je tekla še bolje kot prej.

Toda ondan se je spoprijel za uveljavljanje svojih službenih let. Prišel je k predsedniku občinskega odbora ZB. »Zdaj pa pogledajte, če imam pravico do dvojnih službenih let ali ne. Podpisu so tu, prosim! Ves čas vojne sem delal za partizane. Vodil sem aktiviste na javko, iz mesta sem nosil hrano in obveze. Ves čas sem delal za partizane, tvegal življenje bolj kot če bi bil z vami v hosti.«

Tako je govoril Dušan in zatrjeval, kako se je njemu zgodila krivica, ker še nima uveljavljenih službenih let. Zatem pa je izulekel iz žepa šop spisov in potrdil. Pokazal je potrdilo, da je že 1941. leta spremljal voditelje upora, da je 1942. leta oddajal hrano za okrajni odbor OF, da je 1943. leta prenašal pošto za terenske organizacije, da je ... da je ... Vsako potrdilo posebej.

»Tu imate črno na belem, da sem res delal,« je dejal Dušan kot zmagovalček po večletnem sporu.

Kmalu zatem je zazvonil telefon na mizi prvoborca Ferda.

»Tudi ti si podpisal Dušanu za delo v NOV?« se je glasilo vprašanje po žici. »Služil je denar, lepo kupčeval in živel brez težav, brez skrbi in strahu. Če damo njemu taka potrdila, kaj bo reklo sto in sto drugih ljudi po vsej dolini, ki ga zelo dobro poznajo in so dosti več prispevali za osvoboditev?«

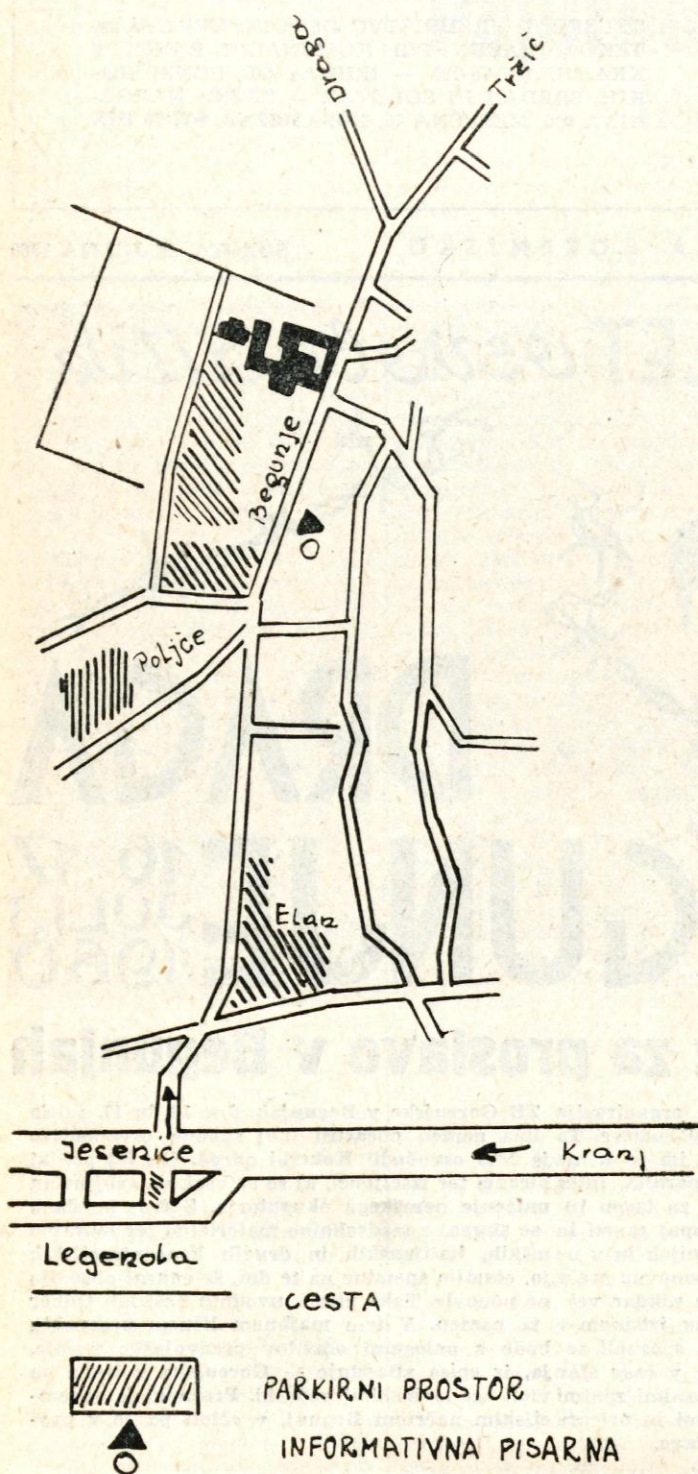
»Prinesel mi je lepo napisano in zahteval samo še moj podpis,« je pojasnil Ferdo. »Nisem se ga mogel rešiti drugače. Podpisal sem, samo da ne bo zamere.« Tako je dejal Ferdo v naglici. Toda ko je bil opoldne domov, je premišljeval o teh pojavih. Ljudje so zelo različni. Nekateri, čeprav imajo vso pravico, je včasih niti ne iščejo. Drugi pa so vsiljivi, neobzirni in z napačnimi nedovoljenimi postopki ter neresničnimi trditvami skušajo izkoristiti vse za njihove osebne koristi.

-l. c.

V dolini Drage je bilo postreljenih 179 talcev, na graščinskem vrtu pa 509. Mnoge talce pa so, zlasti zadnja leta okupacije, streljali na krajih partizanskih akcij in drugod. Skupno je skozi begunjske zapore šlo 12.098 zapornikov. Od teh so, po ugotovljenih podatkih, v 127 skupinah postrelili, obesili, sežgali v ognju ali drugače pomorili 1.288 talcev. Od vseh teh krajev, kjer so ostali grobovi, je dolina Draga kot simbol talcev, simbol žrtev naših aktivistov, simbol organiziranega upora v zaledju. Hkrati pa je Draga tudi zelo privlačna dolinica s svojo pestro planinsko prirodno lepoto

Promet ob proslavi v Begunjah

Ves promet s tovornimi avtomobili in avtobusi bodisi iz Ljubljane oziroma Kranja ter iz Jesenic in Bleda bo usmerjen po glavni cesti I. reda do podvoza v Lescah in od tam po označeni cesti do parkirnih prostorov.

Promet z osebnimi avtomobili in motornimi kolesi bo iz glavne ceste usmerjen pri Žirovnici po cesti III. reda Smokuč-Poljce, kjer je določen parkirni prostor.

Vsi kolesarji bodo lahko shranili kolesa na glavnem parkirnem prostoru na graščinskem vrtu.

Parkirni prostori bodo označeni in urejani po uslužbenih LM. Cesta Tržič-Begunje bo 17. julija zaprta za vsa motorna vozila in bo promet preusmerjen na cesto III. reda Kovor-Podbrezje.

Cesta iz Begunj v Drago bo zaprta za vsa motorna vozila. Vozili pa bodo tam redni avtobusi vsako uro.

Vse voznike motornih vozil in kolesarje opozarjamo na skrajno previdno vožnjo. Zaradi ozkih cest in nepreglednih zavojev je prehitavanje prepovedano.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve OLO Kranj

ODHODI IZ KRANJA

VLAKI: ob 4.05, 6.42 in 7.17 uri zjutraj z nedeljsko vozovnico do Lesc. Od tam bodo vozili avtobusi do Begunj in nazaj.

AVTOBUSI: Razen rednih voženj bodo ob 6. do 7. ure zjutraj na razpolago na avtobusni postaji posebni avtobusi, ki bodo vozili za Begunje po znižanih cenah.

Člani delovnih kolektivov naj se v čimvečjem številu poslužijo prometnih sredstev, ki jih nudijo njihova podjetja.

S sodišča

KAZEN ZA KRAJO

M. F., doma iz okolice Tuzle, je bil lani v neki gostilni v Kranju. Tam je prijel z roko za ramo natakario, jo privel k sebi, istočasno pa z drugo roko v žep njene delovne halje in ji vzel denarnico, v kateri je imela približno 16.000 din gotovine in za približno 4000 din bonov in si vse to prisvojil. — Obdolženec je dejanje zanikal in navajal, da sploh v tem času ni bil v gostilni. Priče pa so povedale nasprotno. Dve priči sta celo obdolženca zalotili, ko je spravil denar iz denarnice. Denar so našli pri njem ob priliki osebne preiskave. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece zapora, upoštevajoč zlasti kot obtežilno njegovo obnašanje po storitvi kaznivga dejanja.

NEPLAČEVANJE PREŽIVNINE

J. K., doma iz Poljanske doline, ni plačeval preživnine za svoj izven zakona rojeno hčer.

Preživnino mu je v mesečnem znesku 2000 din odločilo leta 1959 Okrožno sodišče v Ljubljani. Zaradi neplačevanja preživnine je bil že enkrat v začetku letošnjega leta pogojno kaznovan, vendar ga to ni spmetovalo in kljub temu dalje preživnine ni plačeval. Sedaj ga je sodišče obsodilo na dva meseca zapora. Verjetno bo le uvidel, da je bolje, da izpolnjuje svoje dolžnosti.

MALOMARNOST VOZNIKA

J. S., iz Poljanske doline, je dne 4. junija letos upravljaval motorno kolo. Nenadoma je pripeljal z dvorišča neke gostilne v Poljanski dolini na glavno cesto, ne da bi se prepričal, če je glavna cesta prosta, razen tega pa je tudi ob samem privozu na glavno cesto zapeljal kar po levi strani ceste. Grobo je kršil cestno prometne predpise in je tudi zaradi tega trčil v avtomobil. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece zapora, upoštevajoč zlasti kot obtežilno njegovo obnašanje po storitvi kaznivga dejanja.

Nasprotni motorist je bil tudi ob tej priliki lažje telesno poškodovan. Na glavni obravnavi se je J. S. skušal na vse mogoče načine izogniti krivdi in s tem kazni, vendar so priče, kakor tudi cestno prometna komisija pričali v škodo obtoženca. Upoštevajoč, da so cestno prometne nezgode zelo pogoste in to največ zaradi malomarnosti voznikov, ga je sodišče obsodilo na 1 mesec zapora.

UREJANJE CESTE

PODKOREN-RETEČE
Podkoren
Cesta na odseku Podkoren-Reteče do italijanske meje je bila že nekaj let problematična, zlasti pa po uveljavitvi maloobmejnega prometa z Italijo. Ne le, da je bila ozka, bila je tudi slabo vzdrževana. Pred tedni pa so jo začeli preurejati. Trenutno širijo cestišče na celotnem odseku Podkoren — italijanska meja, ga utrjujejo in pripravljajo za protiprašno obdelavo.

Rad bi še prišel

Da so naše kraje obiskali belgijski taborniki iz rodu »Rdeči sokoli«, smo pred kratkim že pisali. Za razgovor smo naprosili njihovega vodjo, 28-letnega električarja iz Bruxellesa — ALPHONSA LEENANSA.

»Ste prvič v Jugoslaviji?«
»Ne, v Vaši državi sem že četrtič. Trikrat sem že tabornil na jugoslovanski obali v taborih Ljudske mladine Jugoslavije.«
»Mislite, da ste pri svojih obiskih Jugoslavijo dovolj spoznali?«
»Spoznal sem veliko krajev, vendar še zdaleč ne vse.

Upam pa si trditi, da sem iz razgovorov s svojimi prijatelji precej dobro spoznal družbeno ureditev Jugoslavije.«

»Kako to, da ste že četrto leto zapored v naši državi?«

»Zelo blizu mi je mentaliteta Vašega človeka in všeč so mi Vaši kraji.«

»Bi nam lahko povedali, kaj se Vam zdi v Jugoslaviji najbolj zanimivo?«

»Že samo s tem, da pridem iz dežele z drugačno družbeno ureditvijo, je zame mikavno in bi se težko bolj določeno opredelil.«

»Kdaj boste odšli v domovino in ali se nameravate še

vrniti?«

»V Belgijo se bomo vrnili v soboto 16. julija. Upam, da bom v Jugoslavijo še prišel, saj imam tu zelo veliko prijateljev; vsako leto jih je več.«

»Vi pripadate rodu Rdeči sokol. Nam lahko kaj poveste o tem združenju?«

»Ta organizacija ima 2000 članov in deluje v sklopu socialistične stranke. Ostale stranke imajo tudi slične organizacije, za katere lahko rečem, da so številčno močnejše, vendar je naš rod organizacijsko med najtrdnjšimi.«

POSEBEN VLAK
Z JESENIC

Jesenice

Na torkovem sestanku pripravljalnega odbora za prireditve v počastitev 15. obletnice osvoboditve, Dneva vstaje in jeseniškega občinskega praznika so sklenili, da morajo biti na nedeljski proslavi v Begunjah množično udeleženi. Za vse udeležence z Jesenic in okolice so organizirali poseben vlak, ki bo odpeljal z Jesenic ob 8.30 uri in se vračal z Lesc ob 17. uri. Za vse udeležence begunjske proslave bo vožnja z vlakom brezplačna. Prav tako bo Avtoservis na Jesenicah poskrbel za prevoze z avtobusi z Jesenic v Begunje in nazaj. Po vseh organizacijah in ustanovah je organizirana dobra propaganda za nedeljski izlet v Begunje. Bivši partizanski borci z Jesenic in okolice bodo formirali bataljon treh čet, ki bo štel 150 do 170 bivših partizanov. Posamezne čete bodo imele zbor že zjutraj ob 5. uri, nato bodo skupno krenile v Begunje čez Zingarico. Ker je šlo skozi zloglasne gestapovske zapore v Begunjah tudi veliko Jesenčanov, bodo Jesenice prispevale svoj obvezni delež k udeležbi na slavnostnem zborovanju.

TUDI NA BLEJSKI DOBRAVI
DRUŠTVO LT

Blejska Dobrava

Lani novembra so na Blejski Dobravi ustanovili društvo LT, ki ima že 4 sekcije in sicer: avto-moto, foto, radio in modelarsko sekcijo s skupaj 55 člani. Hkrati so vzbudili zanimanje za razne krožke in dejavnost med šolsko mladino ter organizirali pri šoli več krožkov. Razvoj društva je podprl tudi Občinski odbor LT s pomočjo katerega so uredili primerno temnico za delo fotoamaterjev, uredili so modelarsko delavnico itd. Pred nedavnim so organizirali tudi prvo lastno razstavo. Priказali so svojo dejavnost in uspehe, ki so jih v tem kratkem času dosegli. Razstavo so si ogledali domala vsi vaščani, mnogi so prvič spoznali delo nekega kluba ali sekcije LT. Razstavo pa so obiskali tudi učenci številnih šol iz drugih krajev naše republike. Med obiskovalci je bila tudi skupina učencev Beograda, ki je bila na ekskurziji v soteski Vintgar.

Francoski interniranci na obisku

TRŽIČ — Kakor vsako leto po osvoboditvi je tudi letos prišla skupina francoskih internirancev v Tržič. V sredo, dne 12. julija, so obiskali koncentracijsko taborišče Podlublje. Goste so sprejeli v imenu glavnega odbora internirancev tov. Zdravko Tomažin — sekretar občinskega komiteja ZK, tov. Franc Jagodic — predsednik občinskega odbora ZB in tov. Jože Roblek — podpredsednik občinskega odbora SZDL.

Pri spomeniku v Podlublju so izvedli kratko komemoracijo in položili venec v spomin žrtvam fašizma.

Ob tej priliki se je njihov zastopnik gen. sekretar Zveze internirancev taborišča Mautausen zahvalil predstavnikom tržiške občine za lep in pristen sprejem, prebivalcem Tržiča pa je med drugim izrekel naslednje besede:

»Družine izgubljenih sinov Francije se zahvaljujejo organizaciji Zveze borcev in partizanov Tržiča za vse simpatije,

ki so jih le-ti nudili v težkih časih. Interniranci ne bodo pozabili tega, kar so jim nudili na Ljubelju in tega, kar so vedno našli v vrstah jugoslovanskih narodov, predvsem prebivalcev Tržiča. Zelimo, da bi jugoslovansko-francosko prijateljstvo nikdar ne prenehalo in da bi spomin internirancev res ostal vedno med nami.«

Skupino internirancev je po kratkem postanku v Tržiču sprejel predsednik občine tov. Lovro Cerar, nato pa so nadaljevali pot v Ljubljano.

500.000 DINARJEV
NOVATORJEM

Jesenice

Člani delovnega kolektiva Zvezarne Jesenice so v prvi polovici letošnjega leta prijavili že 40 tehničnih izboljškov, ki jih je posebna ocenjevalna komisija pregledala. Novatorjem in racionalizatorjem je izplačala Zvezarna Jesenice 500.000 dinarjev nagrad in odškodnin. Upravni odbor podjetja je še posebej sklenil organizirati za vse letošnje racionalizatorje in novatorje poučno ekskurzijo na zagrebški velesejem in ogled raznih gospodarskih razstav, kar bo vsekakor pozitivno vplivalo na njihovo nadaljnje delo v podjetju.

Zvedeli smo...

Kamniško Avto-moto društvo je v sredo, dne 13. julija, praznovalo Dan šoferjev. Na trgu se je zbralo veliko število prebivalstva. Po govoricah predsednika društva in zastopnika SZDL je bil po mestu sprevod vseh motornih vozil, nato pa v Domu podelitev značk in diplom najuspešnejšim članom.

Na območju radovljiške občine je 1034 borcev in aktivistov NOB, od tega 384 žensk in 650 moških. Po stanju 1. junija letos je živel na območju radovljiške občine 324 invalidskih upravičencev, od tega 69 invalidov, 83 vdov, 109 staršev in 63 otrok padlih borcev.

Godbe v Domžalah, Mengšu in Kamniku se pripravljajo za skupni nastop v Mengšu, ki bo 27. julija v kamnolomu, kjer imajo urejeno letno gledališče.

V Mengšu se mrzlično pripravljajo na proslavo občinskega praznika in hitijo z urejevanjem trga, sredi katerega bo postavljen spomenik padlim borcem NOB. Cestišče za asfaltiranje so v glavnem že pripravili, prostran prostor za park in spomenik pa so omejili z betonskimi robniki.

Lani je bilo v radovljiški občini rojenih 208 otrok, umrlo je 123 oseb, preselilo se je 373, odselilo pa 327 oseb. Prebivalstvo se je povečalo za 131 ljudi. Skupno število zaposlenih je bilo 31. maja letos 4574 oseb, razen tega pa je bilo v občini še 121 delodajalcev in zasebnih obrtnikov ter 246 vajencev.

Upravni odbor Zdravstvenega doma Jesenice je predlagal Svetu za zdravstvo, da potrdi predračun dohodkov in izdatkov investicijskega sklada za leto 1960 v znesku 5.723.856 din. Del investicij bodo porabili za gradnjo zdravstvene postaje in Zdravstvenega doma na Jesenicah. ObLO Jesenice je predlog Zdravstvenega doma in sklep sveta za zdravstvo glede predračuna investicijskega sklada potrdili.

Upravni odbor Doma onemoglih na Jesenicah je na predlog oskrbovancev in na predlog odbora delovnega kolektiva sprejel na svoji seji sklep, da se dom preimenuje v »Socialno zdravstveni zavod dr. Franceta Berglja.«

Kam v nedeljo?

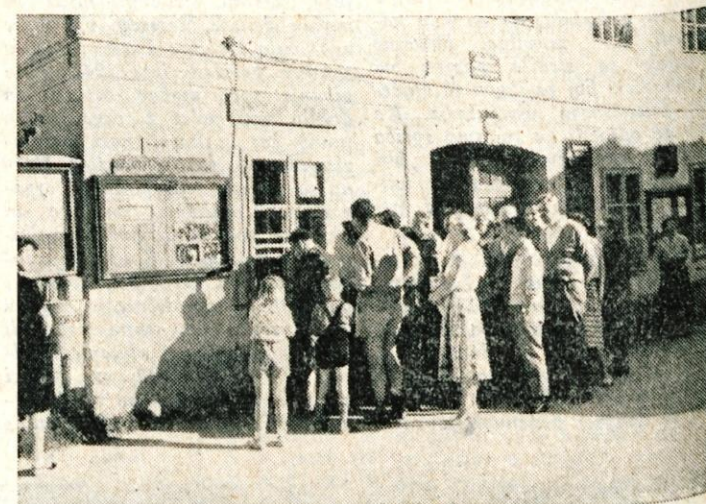
Begunje — Danes in jutri bo v Begunjah velika množična proslava 15-letnice osvoboditve. Iz vseh krajev Gorenjske bodo vozili posebni avtobusi, ki jih organizirajo podjetja, razne organizacije in društva. Z Jesenic bo peljal poseben vlak. Na enem izmed plesišč bo po proslavi igral tamkajšnji domači orkester Avsenikov.

Skofja Loka — V nedeljo, ob 15. uri, bo republiško hitrostno prvenstvo motorjev in avtomobilov.

Kamnik — Občinski odbor Zdrženja rezervnih oficijev in podoficijev v Kamniku bo jutri, to je v nedeljo, ob 8. uri, organiziral terensko vežbo na Stari grad.

Velesovo — Prostovoljno gasilsko društvo Velesovo slavi v nedeljo 35-letnico obstoja društva. Ob 13.30 uri bo sprejem gostov in društev, ob 14. uri sektorski nastop in povorka pred gasilskim domom, ob 14.30 uri pozdravni govor z opisom zgodovine društva, nato pa podelitev priznanj za dolgoletno službovanje. Po proslavi bo prost zabava, na kateri bodo igrali »Senčurski godci«.

Črna — V Črni nad Kamnikom bo tamošnja organizacija Zveze borcev razvila v nedeljo prapor. Slovesna prireditve bo pri Logarju.

Vsakdanja vrsta pred prodajalno tobaka v Kranjski gori. Le na kaj čakajo turisti? Na — dnevno časopisje! Zalostna je ta slika za turistični kraj kot je središče gornjesavske doline.

„Rdeči sokoli“ se poslavljajo

MARTULJK — Pisali smo že o prihodu belgijskih tabornikov, ki so v okviru zamenjave prišli na štirinajstodnevno taborjenje v Martuljk. Gostje gorenjskih tabornikov so si v ponedeljek ogledali znamenito Postojnsko jamo, v torek pa so obiskali kranjsko Iskro, kjer so jim po ogledu tovarne priredili sprejem in predvajali film. Za tem sta jih na Okrajnem ljudskem odboru v imenu predsednika sprejeli tovariši Smilja Gostiševa in Slavica Zirkelbachova. Belgijski taborniki, ki so na taborjenju v Martuljku, so člani mednarodne zveze Rdečih sokolov, kjer so včlanjene tudi ostale napredne mladinske organizacije nekaterih srednjeevropskih in skandinavskih dežel ter Kanade. To so večinoma socialno-demokratske organizacije, ki vzgajajo svoje člane v duhu miru in sožitja med narodi. Zato je tudi njihovo geslo: »ORDAJMO SVET S PRIJATELSTVOM«, pripomoglo boljšemu

sodelovanju z našimi taborniki. — Danes potujejo Rdeči sokoli nazaj v domovino, z njimi pa gredo tudi Gorenjci, ki bodo v Belgiji preživeli del svojih počitnic.

KRANJSKO BRIGADO
BO SEŠTAVLJALA TRETJINA
UČENCEV IKS „ISKRA“

KRANJ — V torek so se učenci Industrijske šole »Iskra« zbrali v svoji veliki delavnici, kjer jih je obiskal predstavnik Obk LMS Kranj tov. Globočnik. Govorili so o udeležbi učencev v mladinski delovni brigadi, ki bo v avgustu gradila kranjski stadion. V tej brigadi bodo tudi mladinici Srednje ekonomske, mladinice in Mlekarski šole iz Vajeniške in Mlekarski šole iz Kranja. Učenci iz IKS so se prijavili v tačen številu, da bodo sestavljali tretjino brigade. Tedaj bo na gradbišču tudi brigada celjskih mladincev.

Pred osrednjimi proslavami v Begunjah

OB PETNAJSTLETNICI OSVOBODITVE

Ko je šlo za 598 življenj

Danes se bodo v Begunjah začele osrednje proslave 15-letnice osvoboditve. Taborniki, delavci iz tovarn, organizacije in društva po vsej Gorenjski, v Ljubljani in drugod so se pripravili za udeležbo na tej proslavi. V Begunjah se bomo poklonili vsem žrtvam za svobodo, preganjancem, internirancem, vsem padlim borcem. Hkrati bomo počastili petnajstletnico našega skupnega dela v svobodi; poldrugo desetletje gospodarskega razvoja, graditve tovarn, cest in stanovanj, poldrugo desetletje svobodnega gospodarskega vzpona za boljše življenje naših delovnih ljudi. V spomin vsem tistim, ki so se bojevali, trpeli in umirali za današnjo svobodo in boljše življenje, posvečamo tudi naslednje sestavke.

Naj zvedo otroci...

Ob obisku dr. Janeza Geričarja pred izdajo spominov „Mučeniške Begunje“

V mrzlem jesenskem jutru, ko je vlažna megla silila skozi okna je nekje na dvorišču zabrel motor. Vozilo se je ustavilo. Koraki okovanih škornjev so odmevali v temo in izginili. Kmalu zatem pa je bilo slišati težke korake nezavezanega čevljev, tope udarce in posamezne vzdihljaje. Znova je zabrel motor in vse je izginilo v temo. Ko se je zdanilo, ko so se poigravale kapljice rose konec gabrovega listja s prvim jutranjim soncem, takrat so bili trpinčeni že pod zemljo. Njihov odgon iz ječe, njihova pot na dvorišče, prevoz, privezovanje h kolom in streljanje... Vse je požrla tema in megla pod Kamnom.

Sveže jutro ni več našlo ne trpljenja, ne zločina. Našlo je samo še stotine drugih, ki so prav tako izmučeni in nemočni morali čakati za zamreženimi okni isto pot, isto usodo...

Mnogo, mnogo je teh opisov, pripovedovanj in spominov posameznikov, ki so preživeli te grozote, prestali taka mučenja in dočakali svobodo. Toda mnogo takih dogodkov je vzela noč. Mnogo jih je že zabrisal čas poldruga desetletja, mnogi še danes ostanejo nemi ob spominu na tiste dni, kajti pripovedovati o tem ni lahko.

In vendar. Stvar ne sme v pozabo! Treba je ohraniti čim več! Znamci naj vedo o tem. Naši otroci, bodoči rod naj zve, kako je bilo včasih, kako težko je bilo izbojevati to, kar imamo danes.

Tako je približno ondan povedal dr. Janez Geričar o zbiranju dokumentacije o Begunjah. Pokazal nam je rokopis, ko smo ga obiskali v Ljubljani, kjer je v službi. Na prvo naslovno stran je napisal: Mučeniške Begunje — Krvava Draga — Dokumentacija. Na 156 tipkanih listih je zbral veliko podrobnosti o grozodejstvih, ki so se dogajala med zidov in kaznilnic, v celicah smrti, ob »zasliševanju«. Mnogo, mnogo je zbranega o dogodkih na tamkajšnjem vrtu, v dolini Draga in po drugih krajih. Mnogo zato, ker teh spisov ni moč čitati kar tako. Včasih je dovolj samo stran, dve in... Človek dandanes težko vzdrži ob mislih na tolike grozote.

Letos, ob 15-letnici osvoboditve, pred 20-letnico vstaje, ki bo prihodnje leto, so se organizacije preživelih borcev močno zavzele, da bi načrtno in sistematično zbrale čimveč spominov iz pretekle revolucije. Prav v tem duhu je potekal tudi razgovor z dr. Geričarjem.

Se nikjer pri nas nimajo tolikšne zbirke o internacijah oziroma zaporih, kjer je bilo toliko gradiva o trpinčenju in uničevanju ljudi. Svojo zbirko bo opremljal z ustreznimi slikami in drugimi dokumentacijami. Za izdajo tega gradiva se je že zavzela založba »Borec« v Ljubljani.

Kako je prišel do podatkov? O tem je dr. Geričar veliko pripovedoval. Pred dobrimi 4 leti je začel. Napisal je vprašalne liste in jih izročil nekaterim, ki so bili v Begunjah zaprti. Ti so mu v svojih odgovorih povedali med drugim tudi druga imena tamkaj zprtih. Spisek imen se je daljšal, na dan so prihajale še neznane oblike mučenja, dogodki, ki so bili prepuščeni pozabi, ki so odkrivali nove zločine.

Med drugimi je dobil močne viresne spomine tudi pri nekaterih ljudeh, ki so v letih grozot v Begunjah bili dokaj blizu, ki so imeli priložnost marsikaj slišati, videti in opazovati.

Med prvimi je dr. Geričar imenoval kmeta Franca Gašperina »pri Pinterju« v Begunjah. Njegova hiša je bila blizu vhodov v kaznilnico. On mu je izročil kol, h kateremu so privezovali žrtve. In kar je še posebno

važno, Gašperin je dobil od Nemcev celo 50 slik, ki jih je izročil kot dokumentarno gradivo dr. Geričarju.

Dr. Janez Geričar

Veliko podatkov je zbiratelj dobil tudi pri begunjskem županu Francu Hitiju in pri dr. Janezu Sarcu, zdravniku v Ra-

dovljici. Župnik je seveda tudi takrat imel dostop do zapornikov in je z njimi tudi govoril. Dr. Janez Sarc je kot zdravnik hodil dvakrat tedensko v tamkajšnjo kaznilnico in je prav tako videl mnogo, mnogo, kar mu niti ni bilo dovoljeno. Seveda so bile takrat te osebe pod strogim nadzorstvom in za vsak najmanjši prekršek bi bili kaj hitro na vrsti poleg drugih talcev. Pri zbiranju in preverjanju zbranih informacij je dr. Geričar dobil dokajšnjo pomoč prav pri teh ljudeh. Precej podatkov je dobil tudi v Muzeju NOB v Kranju in pri Bizjak Mileni v Kranju. K tej zbirki so prav tako prispevali: Ivan Jan, Franc Konobelj, Franček Saje, Ivanka Mežnar in seveda vsi anketiranci. Se dandanes so morda kje preživeli zaporniki iz Begunj, ki še niso povedali svojih doživetij med tamkajšnjimi zidovi. Zato bo tudi vsak njihov prispevek dragocen. Veliko pa je ljudi, ki o takratnih dogodkih ne marajo govoriti, zlasti pa ne pisati o njih. Take, kot je povedal dr. Geričar, je osebno obiskoval in zabeležil samo tisto, kar so mu prizadeti povedali.

Posebno se zavzel za mladino. Tudi ona je dala svoj delež v zaporih. Dr. Geričar je opisal spomine dveh mladincev: Franca in Janka Zupana iz Preserja. Prvemu je bilo 15, drugemu 17 let, ko sta bila zaprta v Begunjah.

Zbirka »mučeniške Begunje« bo vsekakor bogat prispevek k zgodovinskemu gradivu iz NOB, ko bo izšel. Obiskovalci Begunj pa bodo že v nedeljo imeli priložnost videti rokopis v tamkajšnjem muzeju. Naj zvedo otroci...

„Ne pozabimo...“

Zapiski iz spominske knjige v muzeju talcev Begunjah

»Ne pozabimo mučeništva talcev, trpljenja izgnancev, strahot nemških koncentracijskih taborišč — naše krvave poti za svobodo naše domovine!

Slava preprostim, a velikim ljudem, ki so odšli od nas!«

Tako je kot prvi zapisal v spominsko knjigo v muzeju talcev v Begunjah Slavko Smolej ob otvoritvi v maju letos.

»Ne pozabimo!« Tako so zapisali potem tudi mnogi drugi, ki so bili priča strahot podivjanih esesovcev v begunjskih celicah smrti, v nemških koncentracijskih taboriščih...

Ko sem ondan listal po tisti debeli knjigi in pregledoval zapiske ljudi, ki so pred petnajstimi, sedemnajstimi, osemnajstimi leti bili tu, pa zapiske tistih, ki so bili takrat še otroci, pa šele danes spoznavajo tedanje strahote, sem se odločil, da si jih nekaj izpišem in posredujem vsem — tako pretresljivi so, tako zgovorni, kratki, napisani pogosto z okorno roko delavca, kmeta, otroka... Nekateri so bili preveč pretreseni ob ogledu muzeja, da bi lahko napisali kaj več, pa so samo povedali, da so bili tu in kdaj so bili. Drugi opozarjajo na prestane strahote in opominjajo, da se ne smejo nikdar več ponoviti. Nekateri hvalijo, da je muzej lepo urejen, prepričljiv, najboljše učilo za naš mladi rod, drugi kritizirajo... Tu so zapiski odraslih ljudi, ki so te strahote doživeli, pa tudi tistih, ki jih niso doživeli. Tu so zapiski dijakov, učencev osnovnih šol. Tu pa so tudi zapiski obiskovalcev iz naših bratskih republik, pa tudi

zapiski tujih turistov, ki so si ogledali muzej...

— Mrtvima za uspomeno, živima za opomenu — da se ovakvo Begunje, kao ni život naših ljudi od 1941 — 1945 nikada više ne ponovi!!!

— Pretresljivo opozorilo na preteklost, obsodba nemškega fašizma in njegove civilizacije, opomin na to, da se podobno nikdar več ne bi ponovilo. Bo dimo budni! — Takšna čustva, misli in zaključki se nam vzbujajo pri obisku tega muzeja. (Kolektiv Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani)

— Tudi moj oče je bil tu in šele zdaj se zavedamo, kolikšno trpljenje so prestali ljudje, preden je prišla zlata svoboda, ki so jo priborili ljudje z mnogo krvi in trpljenjem! (Dijakinja Rina Lavš)

— Naj si čimveč mladine ogleda ta muzej, da bi znala ceniti našo svobodo!

— Kopic Polde, bil v Begunjah od 7. 4. 1943 do 17. 8. 1943. St. Dachau 50.326, št. Mauthausen

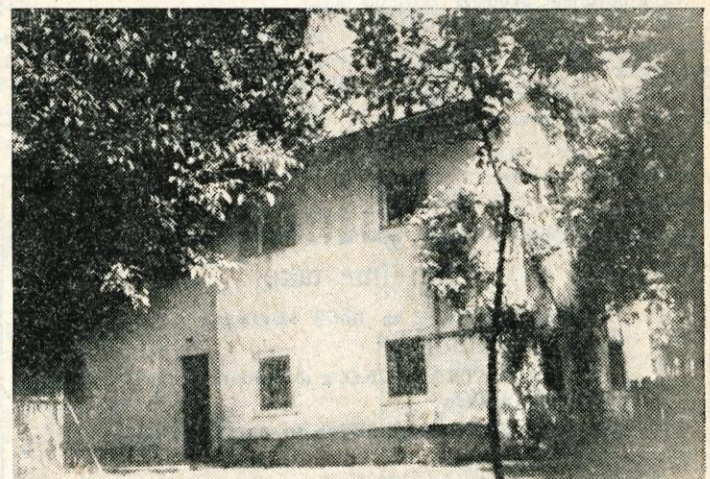
Kmalu zatem so se s tem orožjem oborožili osvobodjeni zaporniki in iz Drage, z grobov talcev, šli kot risi nad sovražnika.

Štab Kokrškega odreda je bil prejel povelje, naj pošlje pomoč na Stajersko. En bataljon je odšel tja. Zato je odred takrat imel samo dva bataljona in jurišno četo. Kljub temu se je vojaški kader na sestanku odločil, da mora osvoboditi zapornike. To so smatrali za najvažnejšo nalogo. Šlo je za 598 zapornikov, ki bi jih Nemci iz maščevanja pobili in uničili s postojanko vred pred odhodom. Toda z bojevanjem bi prav tako tvegali življenje naših ljudi. Treba je bilo taktike. Namesto odprtega napada na postojanko, ki so ga določili za dan 2. maja, so se zatem odločili za pogajanja, ki so trajala tri dni.

Nemci so bili trdi. Niso se hoteli udati. Sestajali so se v posameznih hišah po Begunjah. Naši so trdili, da imajo razporejene močne vojaške oddelke vse naokrog in skušali dati vtis skrajne brezbrzičnosti in lagodnosti. Res pa je bilo, da je poleg zased, ki so branila morebitni vdor sovražnika iz Lesc, Radovljice itd. ostala v Dragi samo še jurišna četa in štab odreda s komandantom Jankom Prezljem na čelu. Počasi so Nemci klonili. Samo komandant

postojanke je še vztrajal za boj. Toda eden od članov njihove delegacije se je obvezal, da ga ustrelji, če se do določene ure ne preda. Končno se je tudi on vdal.

kot zmenjeno — za minute. Naši so bili pravkar odvedli Nemce in vse osvobojene zapornike v Drago. Zadnji zaporniki so morali po poti za vasjo, kajti po cesti so že prihrumeli sovražni-

Toda bil je skrajni čas. Nemci, ki so se jim predali, niso niti vedeli, da jim je prihajalo v pomoč s spodnje strani po dolini na tisoče Nemcev, Vlasovcev, belogardistov in drugih okupatorjevih pripadnikov, ki so se umikali iz Jugoslavije. Naša zaseda je lahko samo trenutno zadržala njihovo pot. Toda šlo je

ki. Tako so naši s spretnostjo in taktiko osvobodili 598 zaprtih talcev, ki jim je grozila smrt prav ob svitu svobode.

Na sliki: »pri Justinu« v Begunjah, kjer so se 2. maja popoldne 1. 1945 začela pogajanja med člani štaba Kokrškega odreda in delegacijo nemške posadke v Begunjah.

Točno 15 let je tega...

Tam, kjer se začne Radovljiška dolina vzpenjati v obronke Karavank proti Stolu in Begunjski, tam, kjer dolino Drage zapirajo razvaline srednjeveškega Lambergarjevega gradu Kamna, nedaleč od Prešernove rojstne vasi Vrbe in komaj dobro uro stran od idiličnega Bleda z mirnim jezerom, tam leži vas, ki jo poznamo iz minule vojne kot kraj mučenja in trpljenja — Begunje.

Okupator je tudi nad upornim slovenskim narodom poizkusil vsa sredstva, da bi ga strl. Ljudi je izseljeval na vse vetrove. Za najnevarnejše je pripravil vrsto koncentracijskih taborišč in ječ, med njimi tudi Begunje — slovenski Auschwitz.

Petnajst let je že minilo od konca vojne in Begunje spet žive svoje mirno, vsakdanje življenje. Toda še zmeraj se nam vsem, kadar obiščemo ta kraj, zvrstijo vsi tisti grozoviti dogodki, spomnimo se vseh stoterih in tisočeri, znanih in neznanih borcev in trpinov, o katerih trpljenju v ječah in koncentracijskih taboriščih stare Jugoslavije danes govore pesmi in verzi, mračni in uporni, kakor so bili časi in ljudje, o katerih nam pripovedujejo.

Za begunjskimi zidovi se je v štirih letih zvrstilo 12.096 upornih Slovencev. Med njimi je bila

tudi borka za svobodo Slavica Dougan iz Smarč pri Kamniku, katere trpeča pot je šla še skozi številne druge ječe in taborišča. Kot član prvega rajonskega odbora OF je bila že leta 1943 pahnjena v temne celice begunjskih zaporov. Ponovno je bila odpeljana v Begunje naslednjega leta, ko je bila aretirana kot sekretarka Okrožnega odbora OF. Njihov ilegalac je s kolesom odšel na pot z nalogo, da arhiv Okrožnega odbora prenese iz komendnega rajona na moravsko stran. Tedaj je v bližini zagledal kolono Nemcev. Ti ga morda ne bi niti opazili, vendar je zaradi zmedenosti sam opozoril nase. Skočil je s kolesa, odvrnil listine, v katerih je bilo zapisano partizansko ime Douganove — Milka. Po izdaji članice njihovega odbora je bilo Nemcem takoj jasno, za koga gre in 24. maja 1944. leta je bila spet skupno z možem odpeljana v Begunje. V majhni hišici — žarišču upora — kot so jo nazivali, je zapustila 3 otroke: 13-letno hčerko, mnogo mlajšega sina ter rejenko — siroto brez staršev.

7. avgusta je bila s 6 tovarišicami, ki so skupaj delale — med njimi je bila tudi izdajalka — sojena. Dve njeni tovarišici sta bili obsojeni na 12 let zapora, ena na dvajset, druga pa na 8 let. Vest o njeni smrtni obsodbi je bila zadnja. Med poljubi in objemi obsojenih ni kanila niti ena solza. Po petnajstih dneh, polnih čakanja in pomilostitev, je Slavica prvič zajočkala. Po 29 dneh trpinčenja in gladi je bila pomiloščena na 20 let ječe. Pet dni pred pomilostitvijo je po naključju govorila z možem, ki ji je povedal veselo novico, da je izpuščen. Kako težko so bile ure za ženo, ko je zvedela, da je bil v zmoti. Odpeljali so ga namreč v zapor v Goričane. Ona pa je bila ko-

nec septembra 1944. leta skupno z drugimi prepeljana v jetnišnico v Aichachu. Bilo je lepo nedeljsko jutro. V prazničnem razpoloženju so žene v bavorskih narodnih nošah hodile mimo jetnic, jih pljuvale in obmetavale z najrazličnejšimi psovki. Ti trenutki ne bodo nikoli pozabljeni. V jetnišnici, kjer so bili zaporniki vseh narodnosti — od političnih kaznjencev do največjih kriminalcev — so v spodnjem kotu temnega prostora razbrale besede: »Svoboda, svoboda zlata, skoraj boš tul« in vedele so, da so bile pred njimi tu žene iz prvega transporta, ki so ga odpeljali mesec dni prej. Prebujali so se pretepeni in prestrašeni do nezvesti, s še bolj uporno in dvignjeno glavo in nemalokrat se je oglasila izza zidov celo udarna pesem. 44 slovenskih mater in žena je bilo zbranih v tej celici, vse so bile zgled trdne politične povezanosti, hrabrosti in človečnosti.

27. aprila 1945. leta so skozi majhno linico opazile belo zastavo na cerkvi. To je bil znak, da se je mesto vdalo. Za obzidjem se je začel klic radosti in veselja. Pesem »Bratje le k soncu svobode« še nikoli ni odmevala tako lepo.

Od tu je peljala pot v Augsburg, nato pa v Burgau, kjer so Slovenci organizirali brigado ujetih partizanov in izdali prvo številko svojega časopisa. Stanovali so v barakah, skozi katere se je kar curkoma vlivala voda; krompir je bil njihova edina hrana.

Toda kakor noben pravičen boj ni zamen, tako je tudi boj jugoslovanskih komunistov rodil bogate sadove. V najtežjih dnevih so se znali združiti v boj proti fašizmu in iz naroda hlapcev narediti — narod junakov. Tako je tudi Slavica Dougan po dnevih trpljenja in mučenja doživela dan prostosti, ko se je 17. julija 1945, točno 15 let je tega, vrnila domov k svojim najdražjim. Sedaj že pet let živi v Kranju in dela kot referent za invalidske zadeve na OLO Kranj. Bolehna, mirna in skromna kljub nelahkemu delu vztraja, vztraja, tako ko v tistih dneh...

To je le nekaj bežnih spominov iz življenja Douganove, ki kot nešteto drugih, v taboriških smrti ni zamen verovala v lepše, sončne dni.

M. F.

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

PRODAM

Motorno kolo 350 ccm, štiritaktno »Sport« prodam ali zamenjam za manjše ali za moped. Naslov v oglasnem oddelku 2734

Prodajam Puch Roller 125 ccm. Drašler, Staneta Zagarja 52 2735

Prodajam levi zazidljiv štedilnik. Kos Tomaž, Zasip 93 pri Bledu 2736

Najugodnejše prodajam odlično ohranjeno spalnico z vložki in marmorno ploščo, primerno za spomenik 70x55x5 cm. Ogled od 25. julija dalje, samo popoldne. Naslov v oglasnem oddelku 2737

Prodajam kravo s teletom — po izbiri. Mlaka 19 2738

Prodajam dobro ohranjen bel emajliran štedilnik. Poizve se v Zvirčah 8 2740

Prodajam štedilnik Goran kabinet, rabljen 2 meseca. Tomec Vladimir, Krožna 3, Kranj-Zlato polje 2741

Prodajam motorno kolo Triumph 250 ccm. Vodopivčeva 13, Kranj 2742

Prodajam športni avto BMW. Ogled v nedeljo od 6. do 12. ure. Bencinska črpalka, Tržič 2743

Prodajam gajbice ali zamenjam za les. Debeljak, Hrastje 34, Senčur 2744

Prodajam Vespo GS 150 ccm, registrirano. Likozarjeva 11, Primskovo 2745

Prodajam avto Topolino stroj C 2737

Prodajam Vespo, registrirano za leto 1960. Naslov v oglasnem oddelku 2747

Prodajam enostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem v bližini Bleda. Cena nizka. Naslov v oglasnem oddelku 2748

Prodajam cement. Zbilje 15, Medvode. Vehovar Ivan 2749

Prodajam 4000 kg cementa in globok, tapeciran, športni otroški voziček. Jerala Vojteh, Podreča 32. 2750

Prodajam NSU-Maks 250 ccm in Panonio 250 ccm ali zamenjam za motor manjše kubature. Češnjek 22, ali telefon 319, Kranj 2751

Poceni prodajam moped. Jošt Hinko, Naklo 51 2752

Okna za delavnico 150x150, 6 kosov, prodajam. Čemažar Ivan, Forme 12, Zabnica 2753

Ugodna prilika! Prodajam dobro ohranjeno motorno kolo Puch 175 ccm, DKW 175 ccm in osebni avto »Skoda« 1200 ccm — vse novejši tip. Prebačev 21, Senčur 2754

Električni štedilnik EKA, popolnoma nov, poceni prodajam. Čemažar Ivan, Forme 12, Zabnica 2755

Prodajam inventar za specializirano trgovino, 2 izložbeni okni in vrata — oboje z roletami. Vse v dobrem stanju. Vogelnik Franciška, Ljubljanska c. 16, Radovljica. 2756

Lambretto z vetrobranom in prtljajnikom ugodno prodajam. Naslov v oglasnem oddelku 2757

Prodajam suhe hrastove in lipe plohe. Naslov v oglasnem oddelku 2758

Prodajam Puch-roller 125 ccm, moped Colibri, skoraj nov, moped TMZ, otroško harmoniko, pletilni stroj, radioaparati in električni gramofon. Bališ, Vodice 2759

Vespo, dobro ohranjeno, prodajam. Cena 90.000 dinarjev. Zgornje Duple 29 2760

Sadno prešo z mlinom ugodno prodajam. Šimohavc Franciška, Bohinjska Bistrica 8 2761

Prodajam kuhinjsko opremo, kompletno ali posamezno in rabljen kauč. Lahovčev 2, Cerklje 2762

Prodajam dobro ohranjen motor DKW 350 ccm. — Dornič Zdravko, Dovje 39. 2763

KUPIM

Kupim enostanovanjsko hišo v Kranju ali okolici. Lahko je v nedograjenem stanju. Ponudbe poslati v oglasni oddelk 2757

Kupim cca 2 m³ suhih bukovih desk 50 do 60 mm debeline ter 1 m³ hrastovih desk 50 mm debeline. Azman Karol, mizar, Savska 12, Kranj 2758

Dvosobno komfortno stanovanje v Zagrebu menjam za enako ali večje v Kranju. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk pod šifro »Opisite« 2774

RAZNO

50.000 din nagrade dam tistemu, ki mi preskrbi dvosobno stanovanje v Radovljici, Lescah, Bledu ali Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 2759

Svojemu ljubemu stričku Jožetu Ostermanu želi prijetno bivanje in veliko veselih dni v lepi domači deželi njegova nečakinja Anina Dolinšek z možem. Enako tudi Mrs. Albin Novak, glavni tajnik slovenske ženske zveze iz Chicago 2760

Izgubila sem zdravstveno knjižico od Tiskanine do Titovega trga. Prosim vrniti proti nagradi na naslov v oglasnem oddelku 2761

Zamenjam enosobno stanovanje v Stražišču za enako v Stražišču ali blizu Kranja. — Ponudbe oddati v oglasni oddelk 2762

Preklicujem avtobusno vozovnico Naklo—Kranj za mesec julij. Mohorič Marija, Naklo 79 2763

Zamenjam dvosobno stanovanje, lahko podstrešno v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 2764

PGD Veleosovo slavi 17. julija 35-letnico obstoja društva s proslavo in nato vrtno veselico 2765

Vajenca za torbarsko stroko in šiviljo sprejem takoj. Jakopin Ivan, Kranj 2766

Avtomoto društvo Senčur priredi v nedeljo, 17. julija ob praznovanju 10-letnice obstoja propagandno vožnjo ob 11.30 uri, ob 13. uri pa veliko paradno AMD. Po končanem sporedu bo veselica na vrtu PGD Senčur. Igral bo Celjski kvintet z dobrimi znanci — Marjanom Roblekom 2767

Vajenca za mizarstvo obrt sprejem takoj. Jošt Hinko, strojno mizarstvo, Naklo 51 2768

Tovarniška delavka, ki dela na dve izmeni, gre pomagat v gospodinjstvo v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 2769

Stanovanjska skupnost Center Kranj razpisuje mesto perice.

SPORED PROSLAVE V BEGUNJAH OB 15-LETNICI OSVOBODITVE

- 16. julij — Ob 18. uri**
pričetek pohoda odredov predvojaške vzgoje planincev in tabornikov iz vse Gorenjske v smer Begunj
- Ob 18. uri**
propagandna vožnja Avto-moto društev Gorenjske s sodelovanjem Ljudske tehnike v Begunje
- Ob 19. uri**
mitingi v vaseh: Hlebce, Leše, Ljubno in Žirovnica
- 17. julij — Ob 8. uri**
ponazoritev osvoboditve Begunj. Sodelujejo odredi predvojaške vzgoje in enote JLA
- Ob 9.30 uri**
zbor sodelujočih odredov predvojaške vzgoje, tabornikov, planincev na slavnostnem prostoru
- Ob 10. uri**
pričetek slavnostnega dela proslave slavnostni govor kulturni program
- Ob 12. uri**
zaključek proslave obisk grobov talcev v Begunjah in Dragi, ogled muzeja, srečanje internirancev, deportirancev in političnih pripornikov

Nastop službe takoj. Pismene ali ustmene ponudbe sprejema servisna služba stanovanjskih skupnosti, Kranj, Tavčarjeva ulica 45 (vhod iz dvorišča) 2657

V uk sprejememo vajenke, prednost ima s stanovanjem v Kranju. Trgovina »Koloniale« Prešernova 18, Kranj 2700

Grem za sestanovanko k upokojenki ali gospodinjji. Naslov v oglasnem oddelku 2728

Gostilna pri Anzeljeu Trata — Skofja Loka priredi v nedeljo, 17. julija ob 16. uri veliko vrtno veselico. Vabljeni 2730

Enostanovanjsko hišo ali družinsko stanovanje v Kranju ali bližnji okolici — najraje Primskovo, kupim. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Vseljivo takoj« 2775

20. uri. — Premiera barvnega amer. cin. filma Slab dan v Black Rocku — predstava ob 22. uri. — ameriški barvni film Arriverdici Roma — matineja ob 10. uri — 17. julija amer. barvni film Nočni prehod — predstave ob 15., 17. in 19. uri — ameriški barvni film Arriverdici Roma — predstavi ob 10. in 21. uri — ameriški barvni film Slab dan v Black Rocku — predstava ob 13. uri — ameriške barvne risanke Silja v Afriki — predstave ob 8.30 uri — matineja

Letni kino »Partizan«: 16. julija ameriški barvni film Arriverdici Roma in 17. julija premiera jugoslovanskega filma Kota 905 — predstave ob 20.30 uri

Stražišče »Svoboda«: 16. julija jugoslov.-italj. barvni film Beli vrag — predstave ob 18. in 20.30 uri — 17. julija ameriški barvni film Arriverdici Roma — predstave ob 14., 16., 18. in 20. uri

Naklo: 16. julija italijanski barvni film Rimske zgodbe — predstava ob 20. uri — 17. julija jugoslov.-italj. film Beli vrag — predstave ob 17. in 20. uri

Cerklje »Krvavec«: 16. julija jugoslovanski film Kota 905 — predstava ob 20.30 uri — 17. julija italijanski barvni film Rimske zgodbe — predstave ob 17. in 20. uri

kino

Jesenice »Radio«: 16. in 17. julija ameriški barvni cin. film Visoki tujec

Jesenice »Pavž«: 16. in 17. julija ameriški barvni film Dawy Grockett in gusarji

Bled: 16. julija jugoslovanski barvni film Gospa ministrica — predstave ob 18. in 20.30 uri. — 17. julija ameriški barvni film Zbogom orožje — predstave ob 10., 15., 18. in 20.30 uri

Radovljica: 16. julija in 17. julija francosko-italijanski film Evropa po noči — predstave dne 17. julija ob 16. in 20. uri; francosko madžarski film Lepotica in cigan — predstava ob 18. uri

Tržič: 16. in 17. julija ameriški barvni film Obračun v table rocku

Skofja Loka: 16. in 17. julija ameriški barvni film Visoki jahar

Poljane »Sora«: 16. in 17. julija italijanski film Krik

Železniki »Obzorje«: 16. in 17. julija ameriški barvni film Divja leta

Kamnik: 16. in 17. julija ruski barvni film Tihi Don — III. del

Duplica: 16. in 17. julija francoski cin. film Tisti, ki mora umreti.

Kranj »Storžič«: dne 16. julija ameriški barvni film Nočni prehod — predstave ob 16., 18. in

Program

praznovanja občinskega praznika občine Bled dne 17. julija

Sobota, 16. julija: ob 19. uri: promenadni koncert godbe na pihala JLA v parku; ob 21. uri: Blejska moč na jezeru — velika razsvetljava (ognjemet z raketi, bengalični ogenj, razsvetljeni čolni, godba itd.)

Nedelja, 17. julija: ob 7. uri: budnica; ob 9. uri: otvoritev praznovanja s fanfarami z blejskega gradu; ob 9. uri: slavnostna seja ObLO Bled; ob 9.30: žalna komemoracija na pokopališču padlih borcev na Bledu — odhod delegacije v Begunje in položitev venca na grobove talcev.

Ponedeljek, 18. julija: ob 17. uri: promenadni koncert godbe na pihala JLA v parku; ob 20.30 uri: večer dalmatinskih narodnih pesmi v Kazini.

Sreda, 20. julija: ob 17. uri: promenadni koncert godbe na pihala JLA v parku; ob 20.30 uri: revija jugoslovanskih narodnih plesov in pesmi v Kazini — izvaja SKUD Tine Rožanc iz Ljubljane.

Četrtek, 21. julija: ob 19. uri: sprejem staršev padlih borcev pri predsedniku ObLO Bled; ob 21. uri: prižiganje kresov v počastitev Dneva vstaje.

Petek, dne 22. julija ob 7. uri: odhod na obisk v partizanske kraje na področju Rätnege in Slavnikov; ob 20.30 uri: večer poskočnih melodij v Kazini — izvaja kvintet Avsenik s svojimi pevci.

Sobota, 23. julija ob 9. uri: pričetek praznovanja 75-letnice PGD Bled; ob 18.30 uri: operativni napad gasilskih enot; ob 20. uri: slavnostna seja PGD Bled v gasilskem domu.

Nedelja, 24. julija ob 9.30 uri: slavnostno zborovanje ob 75-letnici PGD Bled in mimohod gasilskih enot; ob 15. uri: prosta zabava na vrtu hotela Blegoš.

ObLO Bled

Trg.-gostinsko podjetje „Delikatesa“ Kranj sprejme takoj

ŠEFA KUHINJE za hotel »Evropa«
2 NATAKARICI
1 ADMINISTRATORKO z dovršeno administrativno šolo in nekaj prakse
1 DELAVCA za skladišča in pomožna dela
1 SNAŽILKO

Puškarna Kranj, Savska Loka 20 — Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

RAZPISUJE mesto tehničnega vodje

Pogoji: Tehnik s prakso ali absolvent delovodske šole s petletno prakso ali večkratni mojster z 10 letno prakso. Prijave z opisom zaposlitve pošljite do 23. julija 1960 na upravo podjetja.

URADNI DNEVI

ZA SPREJEMANJE STRANK PRI OLO KRANJ

Svet za notranje zadeve in splošno upravo OLO Kranj je na seji dne 5. VII. 1960 določil naslednje uradne dneve za sprejemanje strank pri organih OLO Kranj:

OB PONEDELJKIH IN PETKIH od 8. do 12. ure,
KATASTRSKI URAD ŠKOFJA LOKA:
OB PONEDELJKIH IN ČETRTHIH od 8. do 12. ure

Ključavničarstvo Kranj

K R A N J — K O R O Š K A 17

sprejme takoj večje število **KVALIFICIRANIH IN PRI-UCENIH DELAVCEV** za ključavničarska dela in remont tekstilnih strojev.

Delo po enoti proizvoda!

Prošnje vložiti pri Ključavničarstvu Kranj, Koroška c. 17

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri železniški postaji Jesenice razpisuje prosta delovna mesta za

3 skladiščne delavce in 20 premikačev

Prednost pri sprejemu bodo imeli prosilci z lastnim stanovanjem in samski. Prošnje pošljite železniški postaji Jesenice najkasneje do 31. VII. 1960

ČP GORENJSKI TISK KRANJ

zaposli v obratu na Jesenicah 2 vajenca za ročno stavnico

Ponudbe pošljite tajništvu ČP Gorenjski tisk, Kranj ali osebno tovarišu Antonu Blažaju, Jesenice, Obrtniška št. 30

Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj razpisuje mesto

DIREKTORJA

PODJETJA »GORENJSKA OBLAČILNICA« KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

- popolna srednja ekonomska izobrazba in petletna praksa na vodilnih mestih v gospodarstvu;
- nepopolna srednješolska izobrazba in desetletna službena doba;
- krojaški mojster z desetletno prakso pri vodenju podjetja.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe, taksirane s 50 din državne takse, s priloženim življenjepisom, dokazilom o strokovnosti in dosedanji zaposlitvi Komisiji za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj do 2. 8. 1960.

CASOPISNO PODJETJE GORENJSKI TISK KRANJ

sprejme
v Upravi Glasu Gorenjske
STROJEPISKO
Ponudbe pošljite tajništvu podjetja

Projektivno podjetje v Kranju

sprejme v službo

administrativno moč

Prijave pošljite najkasneje do 25. t. m.

Ob letošnjem občinskem prazniku, ob 15-letnici osvoboditve in k Dnevu vstaje čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu občine Bled

Občinski ljudski odbor Bled
Občinski komite ZKS Bled
Občinski odbor SZDL Bled
Občinski odbor ZB NOB Bled
Občinski sindikalni svet Eled
Občinski svet Svobod in prosvetnih društev Bled
Občinski odbor ZRO Bled
Občinski odbor RK Bled
Občinski odbor ZVVI Eled
Občinski komite LMS Bled

in vsi delovni kolektivi industrijskih, obrtnih in ostalih podjetij ter zavodov občine Bled

Teden knjige 1960

Iz programa Osrednje knjižnice kranjske občine

Teden knjige občine Kranj se vključuje v praznovanje 900-letnice mesta Kranja in občinskega praznika, obenem pa proslavlja jubilejno leto — 10 let Studijske knjižnice v Kranju.

Slavnostna seja Upravnega odbora Osrednje knjižnice ne bo samo jubilejna: otvorila bo tudi preurejeno čitalnico študijske knjižnice in Potujočo knjižnico občine Kranj. Obiskovalec študijske knjižnice ne bo odteel v skrbah za študijski prostor v čitalnici, ker bo lahko uporabljal dva prostora: čitalnico za resen študij ter časopisno in informativno čitalnico. Prav tako mu bo olajšano delo zaradi svobodnega pristopa k najrazličnejšim priročnikom, časopisom in revijam. Še večjega pomena je otvoritev Potujoče knjižnice, ki je v resnici prvi resen korak v množično uporabo knjige. Seveda prvih osem knjižnih zbirk v kovčkih, ki bodo v Tednu knjige začele potovati po oddaljenih krajih občine, ne more pomeniti dokončne ureditve potujočega knjižničarstva. To je le začetek, ki šele v prihodnosti obeta bogatejših uspehov.

Pomembna bo knjižna razstava na Gorenjskem razstavišču. Prikazala bo literarno ustvarjalnost mesta Kranja in okolice v preteklosti in sedanjosti. Zelo malo je bilo sedaj povedanega, kaj je Kranj z okolico prispel v zakladnico slovenskega leposlovja in znanosti. Obiskovalec bo to lahko v zelo strnjeni obliki spoznal prav na tej knjižni razstavi. Razstavni panoji pa bodo poleg prikazane preteklosti kranjskega knjižničarstva nudili

pogled tudi v njegovo prihodnost. Ne samo iz brošure, ki bo prav tako izšla v Tednu knjige, temveč tudi iz razstave si bo mogoče ustvariti podobo kranjskega knjižničarstva čez pet let, in o vsem, kar bo knjižničarstvo v občini moralo postati, če hoče opravljati množično izobraževalno in kulturno vzgojo.

Razstavljeno gradivo bodo spremljali kulturni večeri v Klubu proizvajalcev (Delavski dom v Kranju). Zanimiv bo večer z naslovom — Umetniki iz Kranja pripovedujejo o svojem delu. Ta prvi klubski večer v Kranju bo povsem na sproščen način predstavil delo nekaterih znanih kranjskih umetnikov in poslušalce povedel v svet umetniškega ustvarjanja. Dva kultur-

na večera s skupnim naslovom — Umetnost Gorenjske v besedi, glasbi in sliki bosta na povsem poljuden način posredovala dosežke vseh treh umetnosti od prvih začetkov do danes. Medtem ko bodo naštetih kulturnih večerih usmerjeni bolj v estetsko in idejno vrednotenje naše umetnosti, bo zadnji, z naslovom — Kranj in slovenska beseda, literarno-zgodovinski sprehod skozi stoletja.

Bilo bi pomanjkljivo, ko bi ob programu Tedna knjige pozabili na želje mnogih kulturnih delavcev in na namero Osrednje knjižnice, da v Kranju osnuje Klub kulturnih delavcev. Prav kulturni večeri v Tednu knjige so nekak uvod v njegovo delo.

-ec

FILMSKE ZANIMIVOSTI

S čim osvajajo filmske igralk

Navadno mislimo, da lahko postanejo samo lepe ženske filmske igralk. Tudi v praksi to do neke mere drži. Lepa ženska laže dobi angažma kot povprečna, da ne govorimo o tem, kako težko uspe na filmu »grda« ženska. Vendar so med filmskimi igralkami in celo začetnicami ženske, ki niso lepe, a osvajajo gledalce. To so nadarjene igralk; njihova kariera je daljša od mnogih lepotic, ki osvajajo s svojo lepoto.

Toda niti lepa ženska ne osvaja samo z lepoto; imeti je treba nekaj več, nekaj posebnega, kar jo loči od množice navadnih lepotic. Če pogledamo seznam filmskih igralk — lepotic, opazimo, da so nam nekatere bolj všeč kot druge, a ne vemo zakaj. Celo tiste lepoticice, ki so »popolne«, so nam včasih manj všeč kot nelepe ženske. Če analiziramo njihovo lepoto in vzroke njihove privlačnosti, bomo videli, kje je skrivnost njihovega uspeha.

Torej bi se lahko izgubila poleg Sofije Loren z višino 1,78 m in z različnimi drugimi »kvalitetami«. Toda Pier osvaja predvsem s svojo nežnostjo, odkritim izrazom svojega obraza, posebno pa z velikimi očmi in iskrenim pogledom.

JOAN WOODWARD ni lepa niti dovršeno grajena. Je nadarjena igralka, vendar to ne bi bilo dovolj, da bi osvojila povprečnega gledalca. Iz nje seva nekakšna notranja lepota. Prav ta notranja lepota ji je pomagala bolj kot njen talent, da je osvojila milijone gledalcev.

BRIGITTE BARDOT imajo za eno najlepših igralk. Ko bi analizirali njeno lepoto, bi prišli do zaključka, da sploh ni lepa. Njena lepota je v skladnosti njene tipa ter v spretnosti, kako pokaže svoje čare. Dokler je BB imela okvir, ki ni pristojal njeni pojavi, (temne lase, frizuro kot druga dekleta itd.) je bila več kot povprečna in verjetno se za njo niti niso obračali moški. Sedaj, ko je ustvarila svoj tip, so se njene pomanjkljivosti spremenile v kvalitete. Njena lepota je sodobna in režiserji pravijo, da je nadarjena; toda nihče ji ne upa dati vloge, kjer bi lahko pokazala svoje kvalitete. Če bo pri tem ostalo, se bo Brigittina kariera hitro končala. Velikokrat je uspela v svojih vlogah, toda niti v eni, s katero bi si zagotovila častno mesto v zgodovini francoskega filma.

JOAN COLLINS je ena najlepših žena filma, toda njen uspeh kot lepoticica je mnogo manjši kot so uspehi drugih, na primer Lolobrigide, Marilyn Monroe ali Ave Gardner. Joan je tudi nadarjena igralka, a vendar ni uspela priti med elito filmskih igralk. Njena lepota napravi trenuten vtis, ker Joan nima tistih kvalit, ki bi jo mogle ločiti od povprečnih lepotic in jo uvrstiti med izredno lepe ženske.

Brigitte Bardot

Slava Dukovski v Rimu

V rimski galeriji sodobne umetnosti »Albarte« so te dni odprli razstavo makedonskega slikarja Dukovskega. Mladi umetnik se je v Rimu prvič predstavil tuji publiki. Njegova živa in resnična dela so vzbudila lepo zanimanje, znana umetniška galerija »Obelisco« pa je sklenila odkupiti nekaj njegovih del. Kritiki poudarjajo predvsem originalnost, vsežino in plastičnost njegovega slikarstva.

Neznane Pirnatove umetnine

Nedavno tega je dobila Moderna galerija v Ljubljani 22 fotokopij doslej neznanih risb, olj in plastik kiparja in risarja Nikolaja Pirnata. Te drobne umetnine hrani dr. Mario Cordaro (Italija). Med

Pod filmskimi reflektorji

GINA ŠE S HUDSONOM

Gina Lollobrigida — v Italiji jo imenujejo kar »Gina Nazionale« — se je preselila v Kanado. Z družino stanuje v Torontu, kjer je kupila hišo. Kljub napovedi, da ne bo več nastopala v filmih, mora izpolniti svoje pogodbe, ki jo vežejo na filmska podjetja. Njen naslednji »komad« ima naslov »Pojd nag v svet«, nato pa bo skupaj s Tonyjem Curtisom igrala v filmu »Lady L.«. Tretji film, za katerega je že podpisala pogodbo, pa je »Happy end v septembru«, kjer bo Ginin partner mladi in poznani ameriški filmski igralec Rock Hudson.

NE DOLGO TEGA VOJAK — SEDAJ ŽE IGRALEC

Snemanje novega filma, v katerem igra Elvis Presley glavno vlogo, je že v polnem teku. Po dolgih razpravah so mu izbrali tudi soigralke. To je pevka in plesalka Juliet Prowse, ki je v filmu »Can Can« zelo prisrčno odigrala svojo vlogo in presenetila ustvarjalce. V novi vlogi igra Juliet nemško dekle, v katero se Elvis zaljubi kot vojak. (Kot vemo ni še dolgo tega, ko je Elvis nosil vojaško suknjo v Nemčiji.) Film ima naslov »G. I. BLUES«.

LJUBLJENI AVTO

Ko je te dni ameriški filmski igralec Cary Grant z letalom prispel v London, da bi se predstavil občinstvu na svečani premieri njegovega filma »Trava zeleni«, je izjavil, da se tokrat od svojega ljubljena Rolls Royca ni ločil »s težkim srcem«, kajti v Londonu ima še en avto iste firme in enake barve kot njegov Rolls Royce v Ameriki. — »Za blago sem natančen, ker bi sicer vedno moral vzeti voz s seboj na pot.« meni on, ki mu je avto nad vse ljub.

STARI IN MLADI

S precejšnjim uspehom snubi Teddy Stauffer v Berlinu mlado Georgio Moll, kajti čez čas bo ta filmski veterinar prišel za CCC-Film snemati film »Marina«. Privatno razvija bivši kralj jazzja in sedanji hotelir v Mehiki do prikupne Georgije vse prej kot očetovska čustva. Potem, ko je neki berlinski list objavil novico, da se nameravata Teddy in Georgija poročiti, je Teddy dejal: »Če bi se to uresničilo, se mora film imenovati »Georgija« in ne »Marina«. Morda se bo producent Atze Brauner dal še pregovoriti.«

»PRIJETNA ZABAVA«

Sophia Loren pripoveduje o svojem možu Carlu Pontiju tole: »Če je Carlo s svojim športnim avtomobilom na cesti, se najbolj razveseli, ko pred seboj zagleda železniške zapornice, ki se pravkar zapirajo. Tedaj zavpije: »Glasvo doll!« in odbrzi pod njimi. Ko po progi nato prihrumi vlak, se veseli kot otrok.« Doslej se je to še vedno dobro končalo.

IVERI

vojno je bil namreč taboriščni zdravnik v Gonarsu, kjer je bil l. 1942 interniran tudi pokojni umetnik Pirnat. Dr. Cordaro mu je večkrat prinesel v taborišče risalni papir in druge potrebščine, da je Pirnat lahko delal. V zahvalo mu je naš kipar podaril nekaj teh drobnih umetnin. Nekatere med njimi bodo reproducirane tudi v Pirnatovi monografiji, ki bo vsak čas izšla.

Jugoslovanska proza v ruskih prevodih

V Moskvi sta izšli dve knjigi z naslovom »Povesti in zgodbe jugoslovanskih pisateljev«. V skrbno pripravljenih prevodih znanih prevajalcev, je zastopanih 17 srbskih, 14 slovenskih in 6 makedonskih pisateljev 19. in 20. stoletja.

V Kranju razstavlja angleški kipar HENRY MOOR

Danes zvečer ob 18. uri bo v kranjskem Mestnem muzeju odprta razstava angleškega kiparja Henryja Moora. Razstavo prireja s posredovanjem komisije za kulturne zveze z inozemstvom British council iz Londona. Razstava bo mimo vseh dosedanjih v prostorih muzeja vsekakor najpomembnejši kulturni dogodek. Prav zaradi tega je pričakovati, da bo prav ta razstava zabeležila rekorden obisk.

VI. kamniški zbornik 1960

»Kamniški zbornik« uspešno izpolnjuje nalego, ki si jo je zaželel, namreč da proučuje gospodarsko, kulturno, zgodovinsko, zemljepisno in narodopisno podobo Kamnika in okolice. Razširil je tudi svoje proučevanje na sosednjo domžalsko občino, ki je bila v gospodarskem in kulturnem razvoju vedno tesno povezana s kamniškim področjem, saj sta bili do leta 1952 obe občini z Mengšem in Vodicami združeni v kamniškem okraju s sedežem v Kamniku. Tudi danes ju veže tesno gospodarsko sodelovanje.

Letošnja šesta knjiga Kamniškega zbornika obsega 240 strani zanimivih prispevkov. Stalni sodelavec zbornika dr. Vlado Valenčič objavlja obširno razpravo o kamniškem gospodarstvu v 18. stoletju. V njej osvetljuje stanje obrti v mestu in socialno strukturo kamniškega meščanstva ter njegovo povezanost z zemljiško posestjo. Zanimivi so zlasti podatki o gospodarstvu in finančni upravi ter njenih pomanjkljivostih, pa tudi o finančnih bremenih, ki so težila meščane. Razprava je vreden prispevek h graditvi za zgodovino mesta.

Dr. Emilijan Cevc obravnava poznoantični mozaik, ki ga je že leta 1881 neki avstrijski stotnik narisal v svojo popotno risanko v Smartnem v Tuhinjski dolini. Najdba, ki so jo žal domačini uničili, kaže z drugimi rimskimi najdbami okrog Smartna in Motnika, da je skozi Tuhinjsko dolino potekala stranska antična prometna žila, še druga stranska pot pa je najbrž šla preko Pšajnovice in Rakitovca do Gradišča, kjer se je priključila na trojansko cesto.

Dr. Emilijan Cevc še opisuje kamniški mestni obrambni jarek, ki so ga odkrili pri kopanju temeljev za novo stavbo Narodne banke. Jarek je bil zgoraj širok 8 m in globok 3 in pol metra, v njem pa so našli srednjeveške keramične črepinje in nekaj živalskih kosti, ki so jih meščani metali v jarek.

Prof. dr. Ciril Jeglič se v »Pogovoru na Krvavcu« zavzema za varstvo planinskega rastlinstva, ki ga ogroža vdor civilizacije v gorški svet po gradnji železnice.

»SVOBODA« Z JESENIC BO GOSTOVALA

V okviru turističnega tedna, ki ga prireja Turistično društvo v Kropi, bo jeseniška »Svoboda« gostovala s prireditvijo »Izpod očaka Triglava«. Razen recitacij, glasbenih vložkov in folklornih plesov bodo prikazali lepoto naših krajev z 200 barvnimi diapozitivi.

Predlaga ureditev alpinetuma na Krvavcu, ki je bil vsem ljubiteljem narode znan po čudovitih prizorih pester flore. Lepo urejen alpinetum na tej važni turistični postojanki bi uspešneje budil misel za varstvo narode kot svarični napisi in pretnje o kaznovanju.

Trije avtorji Franc Drobne, Rajko Pavlovčec in Alojz Sercej so sodelovali pri sestavljanju razprave o problematiki pleistocenskih sedimentov v Lokarjih in Vodicah. Podrobno obravnavajo geologijo kraja in rastlinske ter živalske ostanke v sedimentih.

Prof. Ivan Zika daje kratek prikaz zgodovine kamniške keramike, ki je v drugi polovici preteklega stoletja slovela po svojih lepih in solidnih izdelkih. Zdaj je v okviru tovarne »Svit« omejena na izdelovanje majolik, pepelnikov in raznih spominkarskih okrasov, pa bi kazalo njeno delo še razširiti.

Kar trije prispevki obravnavajo sodobno problematiko v naših tovarnah. Prof. Janez Jerovšek razpravlja o uporabnosti psihologije v industriji. Človekova produktivnost ni odvisna samo od tehnične izpolnjenosti strojev, marveč v veliki meri od tega, kako se človek na delovnem mestu počuti in kako je urejeno njegovo osebno življenje. Mesto psihologa je pri urejanju znanstvene organizacije dela in pri sprejemanju nove delovne moči pod geslom »Pravega človeka na pravo mesto«. Teoretična izvajanja prof. Jerovška dopolnjuje obširna razprava industrijskega psihologa Slavka Zagarja. Leto dni industrijske psihologije v gospodarski organizaciji Industrijskega inštituta — Jarše. Na podlagi anket o odnosih v kolektivu spoznamo razpoloženje ljudi v podjetju in problematiko delovne sile. Znani oblikovalec modernega pohištva iz tovarne »Stol« inž. arh. Niko Kralj pa ugotavlja v sestavi »Umetnost — industrija«, da je tujina na področju oblikovanja industrijskih predmetov precej

pred nami, vendar pa tudi naša podjetja čedalje bolj spoznavajo oblikovno vrednost uporabnih predmetov. Vzgoja bodočih oblikovalcev nam bo zagotovila napredek tudi v tej smeri.

Na področju gospodarstva sega sestavek univ. prof. inž. Frana Sevnika »Silva«, gozdno in lesno gospodarstvo fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo univerze v Ljubljani. Racionalno gospodarjenje z gozdom in lesom je postalo problem v svetovnem merilu, zato pomeni ustanovitve fakulturnih peštev povezavo študija s prakso in prakse s teorijo. V sestavku spoznamo tudi zgodovino ustanovitve podjetja »Silva« in njegove glavne probleme.

Z literarnega področja je razprava Emila Cesarja o bibliografiji del pesnika Antona Medvede, s čimer dopolnjuje dosedanje sestavke o Medvedu v prejšnjih letnikih Zbornika.

Prof. Ivan Zika se spominja lani umrlega ljudskega pisatelja Antona Stražarja iz Črnege graba in poudarja njegove zasluge pri zapisovanju starih zgodb iz kamniškega in domžalskega drobiža. V sestavku o kamniškem rojaku Andreju Bernardu Smolnikarju pa objavlja nekaj podatkov iz življenja in delovanja tega družbenega reformatorja, o katerem je Glas Gorenjske leta 1957 priobčil kratek članek izpod peresa publicista Jožeta Zupančiča iz Litije. Prof. Zika je na osnovi dosedaj znanih Smolnikarjevih del in drugih virov sestavil prvi obsežnejši prikaz o Kamničanu Smolnikarju, ki je 32 let deloval v Ameriki, napisal dolgo vrsto knjig in razprav, v katerih je propagiral svojo idejo tisoč letnega miru, ustanavljal socialistične komune po Združenih državah in skušal z besedo in tiskom prepričati ameriško državljansko vojno. Prvič je tudi v tem sestavku objavil seznam vseh Smolnikarjevih del v nemškem in angleškem jeziku.

Ob koncu se Zbornik spominja še umrlega sodelavca Frana Lipovca.

Zbornik je izdal uredniški odbor, uredil ga je prof. Zvone Čerstovšek, z vinjetami in naslovno sliko kamniškega Malega gradu pa oskrbel akad. slikar prof. Tone Znidaršič.

Med tekstom so tudi reprodukcije umetniških del kamniških slikarjev Homarja, Perka, Malešnika, Zelenka in Miheliča.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

od nedelje, 17. julija 1960
do sobote, 23. julija 1960

Nedelja, 17. julija

- 6.00 Nedeljski pozdrav
- 6.05 Dnevni koledar
- 6.30 Reklame
- 6.40 Prireditve dneva
- 6.45 Popevke za jutranjo uro
- 7.15 Koncert naših pihalnih godb
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 9.00 Odprimo zbirko Pohor-jevih otroških pesmi
- 9.15 Z vedro glasbo v novi teden
- 9.45 Koncert za violino in orkester v E-molu
- 10.10 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Pesmi o morju
- 10.45 Radi jih poslušate
- 11.30 Horuk od Rakitne do Slovenskih gor
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Koncert pri vas doma
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Reklame
- 15.30 Radi bi vam postregli s prijetnimi melodijami
- 16.00 Glasbena sestavljenka
- 17.00 Sto dvajset minut športa in glasbe
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.05 Glasbeni variete
- 21.00 Sportna poročila
- 21.10 Njihovih imen nismo pozabili - I. oddaja
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.10 Koktajl pred polnočjo
- 23.50 Prijeten počitek

PONEDELJEK, 18. julija

- 5.00 Dobro jutro
- 5.05 Vremenska napoved in dnevni koledar
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Pozdrav z gora
- 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 8.35 Odmeki na letošnje mladinske pevke revije
- 9.00 Od tu in tam
- 10.10 S sprejemnikom na dopust
- 11.00 Dve ariji ter intermezzo iz Thomasove opere Mignon
- 11.15 Naš podlistek - Kaš-mirska idila
- 11.35 Violinist Karlo Rupel igra skladbe slovenskih skladateljev
- 12.00 Slovenske narodne po-jeta Darinka Rešek in Janez Jeršinec
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jelka Hočevan: Viroze na krompirju
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Pesmi in plesi tujih narodov
- 14.00 Glasbene razglednice
- 14.30 Prireditve dneva
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Izgubljeni svet - slo-venski pesmi poje Ma-ruborski komorni zbor
- 16.00 Naši popotniki na tujem
- 16.20 Igra pianist Juri Bukov
- 16.40 Iz operet in glasbenih revij Richarda Rodgera
- 17.10 Soferjem na pot
- 18.00 Operne melodije
- 18.40 Kulturni globus
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba

- 20.00 Trikrat deset
- 20.30 Igrajo Rimski virtuozi
- 21.00 Carmina burana - scenska kantata
- 22.15 Iz naših studiov
- 23.10 Glasba z Elizejskih poljan

TOREK, 19. julija

- 5.00 Dobro jutro
- 5.05 Vremenska napoved in dnevni koledar
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Skladbe za flavto in klarinet
- 8.30 Iz filmov in glasbenih revij
- 9.00 Poje Planinski oktet iz Maribora
- 9.15 Dopoldanski koncert
- 10.10 Šestdeset minut za lju-bitelje zabavne glasbe
- 11.10 Evropa pleše
- 11.30 Oddaja za otroke
- 12.00 Vaški kvintet z Reziko in Sonjo
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Milan Simič: Pio-nirji in mladi zadržniki v gozdarskih akcijah
- 12.25 Pet pevcev - pet popevk
- 12.40 Pisani zvoki z Drav-skega polja
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Naši pevci v italijanskih operah
- 14.10 Opoldanski koncert pihalne godbe
- 14.35 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Ritem v duru in molu
- 16.00 Listi iz domače knji-ževnosti
- 16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre
- 17.10 Razgovor z volivci
- 17.20 Parada plošč
- 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike
- 18.15 Od plesišča do plesišča
- 18.50 Človek in zdravje
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Poje pevski zbor Džemo Krvavac iz Sarajeva
- 20.30 Radijska igra - Juden-burg
- 21.17 Concertino za klavir in orkester
- 21.32 Zvezdni utrinki
- 22.15 Sara Vaughn, Nat King Cole in Frank Sinatra
- 22.40 Jazz!
- 23.10 Iz sodobne madžarske komorne literature

SREDA, 20. julija

- 5.00 Dobro jutro
- 5.05 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poljski ansambel pesmi in plesov Slonsk
- 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 8.35 S sprejemnikom na dopust
- 10.10 Ciklus velikih simfonij
- 10.40 Etude in polke za klavir
- 11.00 Za vsakogar nekaj za-bavne glasbe
- 11.30 Arije iz Bizetove opere Carmen
- 12.00 Gorenjski vokalni kvintet
- 12.15 Kmetijski nasveti - Jožica Dimec: Sadni sokovi
- 12.25 Trio Dorka Škoberneta
- 12.40 Otroci pozdravljajo

- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Pesmi Jakova Gotovca
- 13.50 Tri orkestralne rapso-dije
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Izbrali smo za vas
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Zabavni zbori
- 16.00 Novost na knjižni polici
- 16.20 Koncert po željah
- 17.10 Deset minut iz naše beležnice
- 17.20 Parada plošč
- 18.00 Kulturna kronika
- 18.20 Sonata za flavto, vio-lončelo in klavir
- 18.45 Radijska univerza
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Borut Lesjak z godalnim ansamblom
- 20.15 La Boheme - opera v štirih dejanjih
- 22.15 Plesna glasba z vsega sveta
- 23.10 June Christy in Alan Freed s svojim orke-strom
- 23.30 Za zapoznele plesalce
- 23.50 Prijeten počitek

ČETRTEK, 21. julija

- 5.00 Dobro jutro
- 5.05 Vremenska napoved in dnevni koledar
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Mali koncert
- 8.25 Naši uspehi v preteklem letu
- 8.55 Melodije iz filma Kralj in jaz
- 9.20 Majhni zabavni ansambli
- 9.40 Poje Slovenski oktet
- 10.10 Od melodije do melo-dije
- 11.30 Oddaja za cicibane
- 12.00 Pesmi iz Šumadije
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Tone Zorc: Kako povečujemo pridelke na kočevskih posestvih
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Spored popularnih skladb
- 13.50 Vedri zvoki
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Drobne skladbe za violončelo
- 16.00 »Mi gremo v napad«
- 16.20 Glasba za razvedrilo
- 17.10 Petdeset minut turizma in melodij
- 18.00 Serenada za godalni orkester
- 18.30 Sport in športniki
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Pesem slovenskih brigad
- 20.30 Radijska igra - Težka ura
- 21.15 Bela Krajina, simfo-nična pesnitev
- 21.27 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
- 22.15 Vedri zvoki za pred-praznični večer
- 23.10 Melodije za lahko noč

PETEK, 22. julija

- 6.00 Budnica
- 6.05 Vremenska napoved in dnevni koledar
- 6.30 Reklame
- 6.40 Prireditve dneva
- 7.15 Naš jutranji praznični spored

- 8.00 Mali borci
- 8.30 »Ti, ki preko polj hitiš...«
- 8.45 Z našimi zabavnimi in narodnimi ansambli na poti
- 10.10 Zanimiva baraka na ljubljanskem gradu
- 10.30 Partizanske koračnice
- 10.40 Lepe melodije
- 11.00 Svečani koncert ob Dnevu vstaje
- 12.00 Ansambel in pevci Milana Stanteta
- 12.15 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Čestitke in pozdravi za Dan vstaje
- 14.30 Radi jih poslušate
- 15.15 Priljubljeni operni pri-zori s slovenskimi oper-nimi pevci
- 15.40 Tudi Kmečka godba ima nove posnetke
- 16.00 Spet v boju
- 16.20 Poje moški zbor Srečko Kosovel
- 16.30 Kaj je novega v naši zabavni glasbi?
- 17.00 Glas svobodoljubja
- 18.00 Čudež nad Bistrom
- 18.30 V Hrastniku za rudarski praznik
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Zabavni orkester RTV Beograd
- 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled
- 20.30 Lepa Vida - baletna glasba
- 21.15 Oddaja o morju in po-morščakih
- 22.15 Zaplešimo z našimi orkestri
- 23.10 Nočni komorni koncert del slovenskih sklada-teljev

SOBOTA, 23. julija

- 5.00 Dobro jutro
- 5.05 Vremenska napoved in dnevni koledar
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Fant s trobento - filmska glasba
- 8.20 Pionirski tehnik
- 8.40 Pet majhnih skladb za klavir
- 8.55 Ljubljanski komorni zbor
- 9.15 S sprejemnikom na dopust
- 10.10 Zvočni mozaik
- 11.30 Družina in dom
- 11.40 Plesni orkester Adal-bert Luczkowski
- 12.00 Narodne pesmi iz Bele Krajine
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Dušan Terčelj: Važnost proizvodnih kleti
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Ansambel Srečka Dražila
- 13.50 Od arije do arije
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Serenada za trobento, klavir in godala ter tolkala
- 16.00 Na platnu smo videli
- 16.20 Kopalcem v zabavo
- 17.10 Parada plošč
- 18.00 Umetne in narodne pesmi poje Moški ko-morni zbor iz Celja
- 18.20 Veliki orkestri - znane melodije
- 18.45 Okno v svet
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 »Nageljni na oknih...«
- 20.20 Sobotni mozaik
- 21.20 Vesela godala
- 21.40 V ritmu današnjih dni
- 22.15 Oddaja za naše izse-ljence
- 23.10 Zaplešimo še enkrat!

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Chessman ni bil kriv?

Zakaj je Chessman molčal - Bandit »Rdeča luč« aretiran - Afera Chessman se nadaljuje

V mestu El Pass (Texas) je bil aretiran človek, ki je trdil, da se piše Mickle K. Ruso in da dela v trgovini za kuhinjsko posodo. Na njegovo ime je v banki naloženo veliko denarja. Toda policija je vedela, da to ni mirni trgovec s posodo, ampak gangster Charles S. Thermanova. Ta gangster je zloglasni vlomilec, večkrat aretiran in zaprt. Taki gangsterji so v Ameriki sicer aretirani vsak dan vendar je ta primer izjemen, ker ponovno spravlja na dan vprašanje Car-yla Chessmana.

Znano je, da je Chessman pred svojo usmrtnitvijo izjavil: »Jaz nisem bandit Rdeča luč!« Chessman je bil obsojen na smrt, ker je razen drugih zločinov (za katere ne bi bil obsojen na smrt), baje izvršil dva rop s posilstvi. Dve ženski, ki se ji-ma je to zgodilo, sta v Chessmanu prepoznali napadalca. Ta bandit je iskal mesta, kjer so se shajali zaljubljeni. Na svojem avtomobilu je imel pritrjeno rdečo luč, kot jo imajo policijski avtomobili. Chessman se je 12 let branil »naslova« Rdeča luč in pri tem trdil, da ve, komu pripada ta naslov; vendar ni nikoli povedal imena, čeprav mu je šlo za glavo. Vedno je odgo-varjal, da ne bi živel dolgo, če bi povedal ime in bi bil izpuščen na svobodo; ameriško podzemlje bi se mu maščevalo. Povedal je novinarjem, da imajo njegovi branilci ime in dokaze o pravem banditu Rdeči luči, a niso po-oblašteni, da to izkoristijo v Chessmanovo korist. Policija je torej vedela, kdo je bandit Rde-ča luč, vendar ga ni našla.

Neka verzija o banditu Rdeča luč pravi, da je bil Chessman napotil neki gangsterski skupini in ta mu je vsilila ime Rdeča luč.

Nekaj dni po smrti Chessmana so odkrili, da je njegova 17 let

stara hčerka v rokah bandita Rdeča luč; bal se je, da bi mu jo gangster ubil, če bi izdal nje-govo ime. To je Charles S. The-ramova. Ta je odgovoren za zlo-čine, ki so bremenili Chessma-na.

Chauyl Chessman

Aretacija Thermanova mora po-jasniti, kdo je pravi bandit Rde-ča luč. V vsem tem igra veliko vlogo tudi politični moment. Zna-no je, da je večji del kalifornijske javnosti bil proti pomi-lostitvi Chessmana. Demokrati so se bali, da bi se politične po-zicije njihove stranke oslabil, če bi bil pomiloščen. Menijo, da se nasprotna stranka zanima, da bi kompromitirala demokratsko stranko s tem, če bi bila doka-zala Chessmanovo nedolžnost.

Vsi dokazi govorijo proti The-ramovu. To vprašanje rešujejo tudi v kalifornijskem parlamen-tu. Primer Chessman se nada-ljuje...

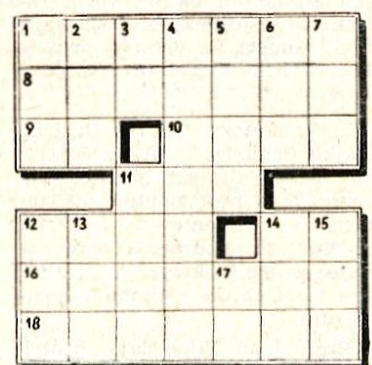
Proces v Frankfurtu

Sodba še ta teden

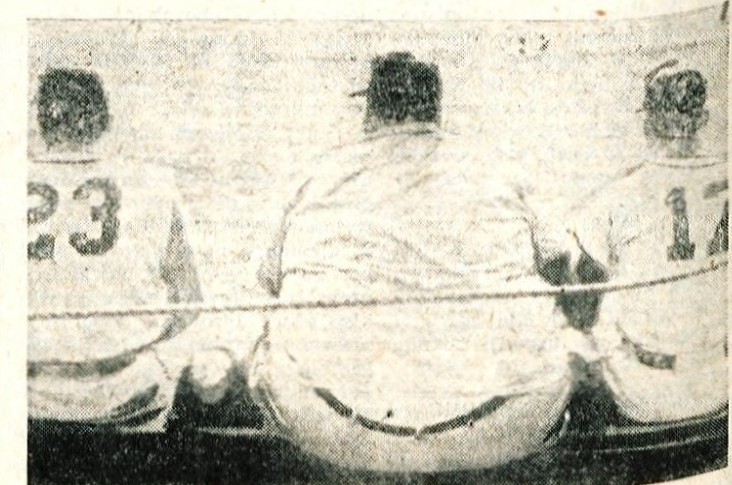
Proces proti frankfurtskemu trgovskemu potniku Heinzu Pohlmannu, ki naj bi bil ubil znanenito nemško prostitutko Rosemarie Nitribitt, je končan. V petek je imel besedo tožilec. V svojem govoru je poudaril, da je Heinz Pohlmann - ne glede na to, da je ovrgele nekatere argu-mente obtožbe - vendarle edini možni morilec Rosemarie Nitri-bitt. Tožilec je za obtoženega zahteval najhujšo kazen - v Zahodni Nemčiji je smrtna ka-zen odpravljena - doživljenjsko ječo. Tožilec je na koncu pri-pomnil, da bi ne zahteval tako visoke kazni, če ne bi bil pre-pričan v obtoženčevu krivdo.

V soboto sta nato govorila še oba Pohlmannova zagovornika, ki sta izpodbijala vsako točko ob-tožbe posebej. Za svojega kli-enta sta zahtevala oprostitev.

Sodba v tem največjem krimi-nalnem procesu v Zahodni Nem-čiji po vojni bo verjetno izre-čena še ta teden.

Navpično: 1. kratka za nekda-njo KPJ, 2. naplaciilo, 3. nota iz solmizacije, 4. igra, v kateri po-jejo in govorijo, 5. naslovni ju-nak jugoslovanskega filma, 6. osebni zaimek, 7. nikalnica, 11. načrt, 12. medmet, 13. vrsta zem-lje, 14. ljubkovalna oblika žen-skega imena, 15. kradljivce, 17. romanski spolnik.

TRENER TEŽKE KATEGORIJE

Človek zajetnih dimenzij na sredini slike je sicer zelo okreten in elastičen. Že več let je profesionalni trener neke ekipe igral-cev baseballa v Ameriki. Trener je zelo znan in ga vabijo v razne klube, toda ta pravi, da bo ostal zvest svoji ekipi, ki ni pod njegovim vodstvom izgubi la skoro nobene tekme.

Ne pozabimo... Ali znate oceniti svoje otroke

(Nadaljevanje s 3. strani)
osvoboditvi taborišča v Begu-
njah.

— Le zakaj ste preuredili ce-
lice v hotelske sobe? Leta 1941
(maja) so bile te podzemeljske
celice vse bolj grozotne, cement-
na tla, nekaj slame...

— V teh zaporih oziroma bun-
kerjih so bili samo naši pošteti
ljudje, da ste v bunkerje dali
slike izdajalcev in gestapovcev,
ker v bunkerjih zanje
ni mesta. Namestiti bi jih morali
v hodnik, ker so tam oni po-
čenjali svinjarije. Dobro mi je
znano, da v bunkerje oni niso
hodili. Izdajalce ven iz bunker-
jev! V bunkerje namestite slike
zapornikov - talcev in onih, ki
so odšli v taborišča! (Mihovec
Miro, Sutna 20, Zabnica)

— Videli smo i živo se posje-
tili, šta je nacizam. Ovo nas na-
paja, da još odlučnije čuvamo
tekovine naše slavne revolu-
cije.

— Naši člani so si s solzami
ogledovali strašne prizore iz ča-
sa druge vojne. (Člani invalid-
ske organizacije iz Ljubljane)

— Jereb Ivan, bil zaprt tukaj
1944. leta, oktober, november.

— Človek ostane brez besed
pred izrazi podivjanosti pred-
stavnosti »višje rase«.

— Po petnajstih letih sem se
s premnogimi najzlostnejšimi
spomini vrnila v kraj grozot, ki
sem jih skupno z mamo morala
preživeti v tretji celici. (Kocbek
Zorka, učiteljica Dvorjane)

Zbral A. Triler

Otroci so, tako kot odrasli, na
različnih inteligenčnih stopnjah.
To prav lahko ugotovimo, če pri-
merjamo otroke istih starosti med
seboj. Če preberemo skupini se-
demletnih otrok sto besed, bodo
nekateri otroci razumeli 25 besed,
drugi 18, tretji 15 itd. Dobili bi
povprečje 20 besed. Na podobne
načine so ugotovljene inteligenčne
mere za otroke vseh starosti. Tri-
letni otrok bi moral znati: poka-
zati, kje ima usta, nos, oči, lase;
prepoznati ključ, denar, svinčnik,
vilice; vedeti ali je deček ali de-
klica, vedeti za svoj primek, po-
navljati kratke stavke s šestimi be-
sedami. — Medtem pa mora štiri-
letni otrok razlikovati kocko od
kroga, prešteti štiri predmete in
odgovarjati na vprašanja: Kaj na-

redimo, ko smo zaspani?, ko nam
je hladno, kadar smo lačni? Znal
naj bi prebrisati kocko in ponav-
ljati stavke osmih do desetih be-
sed.

Zelo zanesljivi pokazatelji otro-
kove inteligence so njegove risbi-
ce. Normalni otrok treh in pol let
zna zaključiti krog. Če navedi to
že pri treh letih, je zelo inteli-
genten. S 4 leti more otrok nari-
sati zaprto figuro s štirimi ogli.
Otroci od 4 do 5 let rišejo hiše
z enostavnimi okni in vrati, ki
nikoli niso na sredini.

Vendar se inteligenca otrok ka-
že v najrazličnejših oblikah in se
na en sam znak nikdar ne smemo
zanesiti. Prav tako pa ne obupuj-
mo, če naš otrok zaostaja za vrst-
niki, ker je to neredko prehodni

pojav. Starši delajo pogosto veli-
ke napake, ko precenjujejo svoje
otroke. Če želimo, da se bo naš
otrok normalno razvijal, glejmo
normalno na njegove sposobnosti;
ne pridajamo jim več, a tudi ne
manj pozornosti, kot jo zaslužijo.
Na vsako od naslednjih ugoto-
vitev so možni trije odgovori. Do-
bro premislite in odločite se za
najboljšega.

— Ce petletna deklica pravilno
poje neko pesem, ali si mislite:

— bo pevka ali pianistka.

— Dobro bi bilo razvijati nje-
ne glasbene sposobnosti, veliko naj
poje, poslušaj glasbo, uči naj se
klavir.

— Ima posluš, če bo imela še
naprej tako rada glasbo, se bo
učila klavir.

— Ce se sedemletni otrok rad igra
s strojčki, ali si mislite:

— bo mehanik.

— Kupujmo mu mehanične
igračke, da mu vzbudimo še večje
zanimanje.

— Danes se zanima za meha-
niko, jutri bo prešel na svinčene
vojake, a drugo leto na Karla
Maya.

— Ce se osemletna hčerka rada
igra učiteljico, ali si mislite:

— učiteljica bo.

— Dobro bi bilo, da ji kupi-
mo šolsko tablo, ravnilo, knjige,
da ji še bolj povečamo voljo za
ta poklic.

— Naša hčerka rada zapove-
duje, ali preden bo učiteljica, mo-
ra biti najprej dobra učenka.

— Ce je vaš desetletni sin prvi pri
telovadbi, si morda mislite:

— olimpijski prvak bo.

— V prihodnje naj ves svoj
prosti čas posveti telovadnim vaj-
am.

— Naš sin se še razvija in
prezgodaj je misliti na neko šport-
no bodočnost.

Kaj je novega po naših trgovinah

Torbica za drobiž

Kdo se še ni jezil zaradi raztresenega drobiža. Radi
bi ga imeli čimbolj pri roki, a vedno smo v nevarnosti,
da se nam raztrese prav takrat, ko bomo to najmanj pri-
čakovali. Sedaj lahko kupimo v trgovini majhno torbico,
ki se odpira zelo originalno in nadvsem preprosto — samo
z dvema prstoma se stisne. Cena je 270 din.

Skatlica za šivanke

Ce imamo danes veliko šivank, ni nikjer rečeno, da
bomo z njimi preskrbljeni tudi prihodnji teden. Le kaj
se še laže izgubi, kot majhna, tanka šivanka. Toda tudi
temu se da odpruči. Kupimo lahko lično okroglo skatlico,
ki ima več predalov, v katerih so lepo sortirane šivanke
po velikosti. Skatlico iz plastične mase s šivankami lahko
dobimo za 200 din.

Jej že vendar!

Neki ameriški oče poroča o svojih pedagoških izkustvih

tem zmrdoval. Za tem, ko smo
zavračano hrano že dva tedna
spravljali v hladilnik in nato
skrivaj metali v vedro za od-
padke, je žena predlagala, da
poizkusiva s spodbudnimi besed-
dami. »Pojej vse s krožnika, ti
majhni čmrclj,« sem prijazno
zabundal. Presenečen zaradi
prvih prijaznih besed, ki jih je
slišal pri jedi v zadnjih mese-
cih, je Kerry vzel krompir na
vilice. Zadrževala sva dih. Vili-
ce so krenile in se počasi pri-
bliževale ustom, omahovale ne-
kaj časa in nato razsule majhne
koščke krompirja po vsej mizi.
Ko je to tretjič poizkušal, sem
mu jih naložil po zadnji plati.

Nato je prešla moja žena na
prisilno hranjenje. Po treh žli-
cah se je temu odrekla, ker so
medtem njene goleni že pomo-
drele. Ko sem prišel sam na vr-
sto, sem se potuhnjeno približal
svojemu potomcu: »Bodi dober
fant in pojej vse s krožnika,«
sem ga prijateljsko pregovarjal,
»potem ti bom povedal povesti-
co.«
»Ti, s tvojimi neumnimi po-
vesticami,« se mi je porogal.
Sedaj sva prišla na dan s tež-
ko artilerijo: »Bi Kerry želel
mogoče izvrstno torto ali sladko
palčko? Bi imel morda rajši
pravi, veliki, tovarni avtomobil
za rojstni dan? Ali bi se šel
rajši ven igrat? Ali ne želi po-
stati velik, močan deček...?«
Kerry je odposlal svojo jed na
tla.

Popolnoma obupan sem kupil
dr. Spockovo knjigo o vzgoji
otrok. Z ženo sva vtaknila noso-
ve prav v vsako poglavje. Po
napotkih iz knjige dr. Spocka
sva storila vse, da bi povrnili
Kerryju apetit. V resnici je bil
on pohleven, majhen angel, a
midva nervozna telebanasta ne-
umneža. Bila sva že tako daleč,
da bi sprejela vsak nasvet in
spet sva se odločila, da poizku-
siva z dr. Spockom.

»Ena od metod čisto dela ču-
deže,« je pisal dr. Spock, »in je
v tem, da damo otroka v poste-
ljo in mu tja prinesemo jed.«
Kerry nava je sumljivo opazov-
val, ko sva z ljubko pripravljeno
jedjo prišla k postelji. Tu je
dr. Spock svetoval, da naj pustimo
otroka samega, da bi mogel
v miru poizkusiti svojo hrano, zato
sva se vrnila v kuhinjo. Zaskrb-
ljeno sva jedla svojo malico.
Nervirala naju je sumljiva tiši-

na na bojnem polju. Končno sva
vstopila — krožnik je bil prazen,
toda to kar bomo takoj zvedeli,
je izdajalo isto tudi za Kerryjev
želodec. Moja žena je namreč
uporabila ves dan, da je počistila
sobo.

Nekoliko razočarana sva se
zopet obrnila na dr. Spocka.
Naslednje poglavje je vsebovalo
predlog, otroku dati vse, kar si
utegne njegovo malo srce pože-
leti in kolikor si poželi. Ta ne-
navadni poizkus je opravičevala
teorija, da mati narava vse naj-
bolje ve in vodi otroka, da si
pravilno izbira. Kerryjeva umri-
ca je vsebovala: tablico čokola-
de, tri lončke malinovega žele-
ja in šest banan. Temu je sledil
obisk zdravnika in račun za dva
dolarja.

Dr. Spocku sva dala še zadnje
možnost. Na strani 350 je nekam
pozno svetoval: »Ne silite otro-
ka jesti!« Kerry je torej verjet-
no samo zato vse odklanjal, ker
smo ga bili pripravljeni siliti.

Sedaj smo ga morali prepri-
čati, da bi nam napravil veliko
veselja, če bi od lakote umrl.
Rekli smo mu tudi, da gre lahko
vsak čas od mize in, da mu ni
treba jesti. Od veselja je skoraj
prevrnil mizo. Tako je šlo dva
tedna, nato smo vrgli dr. Spo-
cka skozi okno in posadili Ker-
ryja na njegov prostor. »Jej
svojo večerjo, ti ušivec,« sem
vpil nanj, »ali...!«

Končno je moja žena nekega
večera rekla: »Veš kaj? Sedaj
mi je pa že vsega dovolj, pa če-
tudi ta otrok ne poje niti žlice
več.

Naredil sem prijazen naklep.
Prvič, odkar nam je Kerry na-
povedal jedilno vojno, sva se
pri mizi spet prirčno smejala.
Na veliko začudenje najinega
sina, sva ga enostavno ignorira-
la.

»Hej,« je vpil, »vidva sta po-
zabila reči: pojej vse s krožni-
ka!«

»Pojdi in vtakni svojo glavo
v vedro z vodni!« sem mu pri-
jazno odvrnil.

»Mislim, da bi poizkusila z no-
vo frizuro,« je rekla moja žena.
Ves rdeč od jeze je Kerry ce-
petal na svojem stolu. »Dajte mi
mojo jed,« je rjovel, »ali vama
vržem svojega slona v glavo.«

In sedaj, ko so ti temni časi za
nami, mi poje ta otrok vse, kar
vidi, jaz pa včasih hrepenim po
dobrih starih časih.

V desetih minutah

Poletje je čas, ko se gospodi-
nje ne želijo dolgo zadrževati
v kuhinji, zato neredko, poseb-
no za večerjo postrežejo dru-
žinskim članom z raznimi sola-
tami, ki so hitro pripravljene,
njihov osvežujoči okus pa je za
tople poletne dni nadvse pri-
meren. Da ne postanejo jedil-
niki preenolični, vam bodo mo-
goče dobrodošli naslednji recep-
ti. Enostavni, ne predragi, pa

vseeno lahko vnesejo male no-
vosti na jedilno mizo.

Cvetača

Mlade glavice cvetače skuha-
te v vreli, slani vodi, ki jim po
možnosti dodajte tudi za oreh
masla. Cvetača naj se v vodi
ohladi, da ostane bela. Hladno
razstavite na posamezne rožice
in jih lepo porazdelite po plit-
vem krožniku. Prelijte z meša-
nico olja, naribanih rumenja-
kov, trdo kuhanih jajc, kisa, so-
li, popra in sesekljane zelene-
ga peteršilja.

Krompirjeva solata s
hrenovkami

Kuhane in na kolesčke razre-
zane hrenovke zmešajte v dobro
začinjeno solato iz še neohla-
jenega krompirja. Ta jed je
zelo hranljiva, pripravi se lahko
tudi precej časa pred servira-
njem, ker je prav dobra hladna,
topla ali mlačna.

Paradižnik

Paradižnik spustite za dve ali
tri sekunde v vrelo vodo. Koži-
co za tem brez težav odstranite.
Paradižnik razrežite na lepe ko-
lobarje. Ko jih začinite, dodajte
na vsakega še kupček na olju
pražene sesekljane čebule, ki jo
po želji popoprte.

Bedeči korenček

Utegne vam biti vseh ameri-
ški način pripravljanja. Posku-
lite! — Nariban rdeč korenček
neznatno potresite s sladkorjem
in pokapajte z limoninim so-
kom.

Dunajska jajčna solata

Olupljena, trdo kuhana jajca
zrežite na kocke. Nato pripra-
vite navadno mešanico olja, ki-
sa, soli in popra ter dodajte
večjo količino gorčice. Vse to
zmešajte z jajci in servirajte
na krožniku preko listov zele-
ne solate.

Obleke iz črtastega blaga so obdržale svojo mikatnost in prav
letošnji modni ustvarjalci so jim dali zelo vidno mesto in prednost
pred mnogobaroimi pisanimi vzorci

Človek na nebotičniku

Gledal je množico, ki se je zbirala na pločniku. Vse več jih
je bilo in že so začeli zapirati tudi cesto. Promet se je ustavil.
Toda vse to se je iz šestindvajsetega nadstropja nebotičnika, kjer
je stal on, videlo zelo majhno.

Tedaj je opazil zaprepaščene obraze, ki so gledali skozi okna
nedaleč od njega. Najprej je opazil hotelskega slugo, nato liftboja,
ki se je sklanjal skozi okno, da bi videl, kaj se dogaja. Trenutek
pozneje se je prikazala glava pomočnika direktorja, a na koncu
tudi direktorjev debeli obraz.

— Skočil bom.
— Skočili boste? Doli?
— Da.
— Kdo pa ste vi?
— Kaj delate tu? — je vprašal direktor.
— Charles Adams... Umaknite se!

Napušč je bil širok okoli 45 centimetrov. Stal je med dvema
oknomi, tako da se ga nihče ni mogel dotakniti. S hrbtom se
je uprl v zid in bleščeče popoldansko sonce mu je obsijalo obraz.
Nosil je zmečkano belo srajco. Bil je podoben človeku, ki se
pripravlja, da odide na morišče.

Novi obrazi so se pojavili na oknih: neki zdravnik, hotelski
uslužbenec in nazadnje še neki duhovnik. Tiho so mu prigo-
varjali. Obrnili so se nanj z »gospod Adams«.

— Zakaj ne vstopite in nam vse lepo ne obrazložite? — ga je
vprašal duhovnik.

— Nimam kaj pojasniti!

— Zelite, da vam morda pomagamo priti do okna?

— Če samo poskusite priti do sem, bom skočil, je dejal
Adams.

— Kako naj vam sicer pomagamo?

— Nobene pomoči ne iščem!

Tedaj je nekakal skozi okno tudi policaj, ki je uravnaval
promet pred hotelom.

— Hej, prijatelj, je dejal policaj, poklicali so me semkaj.
Pravijo, da hoče tu neki fant napraviti samomor. Ti menda to
ne misliš resno?

— Nasprotno, mislim zelo resno!

— Zakaj?

— Ugajajo mi takele scene z množico gledalcev.

— Ti imaš pa smisel za humor, de policaj. — To mi ugaja.
Govoreč to, se je močno sklonil skozi okno. — Hočeš morda
cigareto?

— Ne, — je odvrnil Adams in pri tem prezirljivo gledal
policajca.

Ta je izvlekel cigareto, je prižgal in puhnil dim v sončno
svetlobo. — Krasen dan, mar ne?

— Za smrt odlično, mu je odvrnil Adams.

— Črnogled si prijatelj, da na tak dan pomišljaš na smrt.

Imaš družino?

— Ne. Pa ti?

— Imel sem ženo.

— Jaz pa ne.

— To ni dobro.

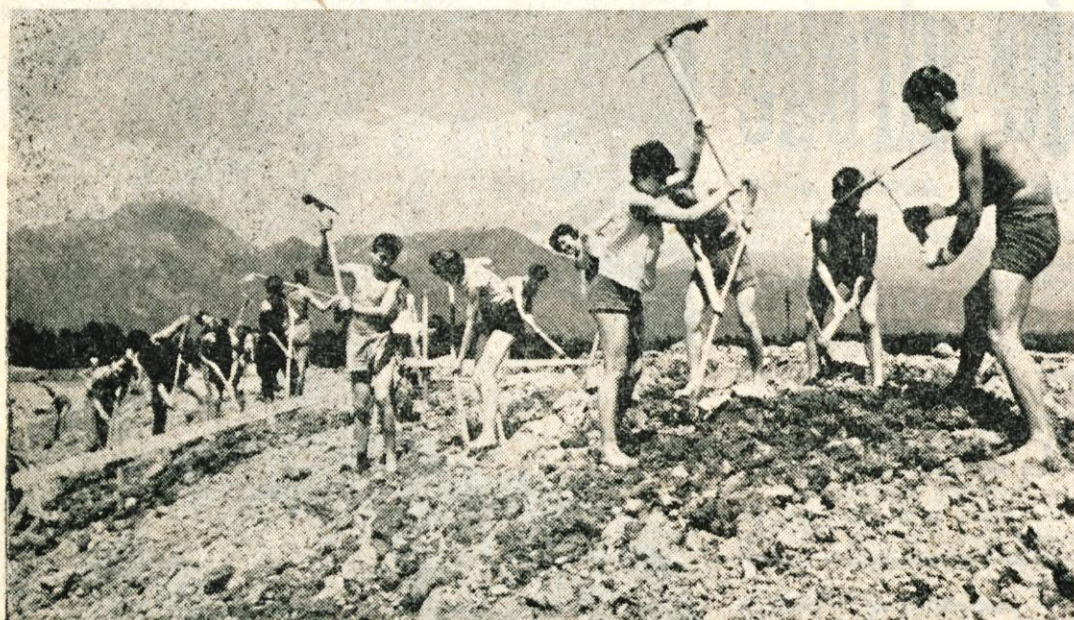
— Ni, — je potrdil Adams.

Toda do nedavnega, je razmišljal, je imel družino. Ko je
včeraj odhajal z doma, mu je žena rekla, ko je bil na pragu:
»Zbogom.« Ni ga poljubila; njun zakon je bil že davno brez
poljubov. Toda ona je bila še vedno njegova žena, on jo je imel
rad tedaj in vedno. Nikoli ne bi pristal na ločitev, čeprav mu je
dejala, da ga bo morda zapustila. Ko se je popoldne vrnil domov,
žene ni več našel. Samo prazno stekleničko za uspalne tablete
in njeno truplo, ki je ležalo na kavču.

Košček papirja na blazini mu je povedal vse. Bilo je neumne
in grobo. Spomnila je Steva, ker je vedela, da on to ve; to je
vedel že več mesecev. Poznal ga sicer ni. Toda nekoč je videl
ženo z nekim nepoznanim človekom v bližnjem nočnem lokalu
in ko jo je doma vprašal, če je bil to Steve, mu je odkrito
dejala: da. Nikdar mu ni ničesar prikrivala. Že zdavnaj prej mu
je dejala, da je konec z njunim zakonom, toda od tega večera
je odkrito govorila, da se shaja s Stevom.

Toda pred nedavnim se ji je Steve začel izmikati. Včeraj pa
ji je dejal, da se ne želi več sestati z njo. Tega ni mogla
preživeti.

(Nadaljevanje in konec prihodnjic)

Na novem kranjskem športnem stadionu bodo že letos prva srečanja

Te dni po svetu

PREDSEDNIK TITO SPREJEL CHURCHILLA

Bivši predsednik britanske vlade Winston Churchill je prispejel v sredo dopoldne z jachto »Christina« v Split, ki se je zadrževal pred splitsko lukom. — Z njim je prispele tudi njegove soproga. Bivši britanski ministrski predsednik si bo v Jugoslaviji ogledal nekatere zgodovinske znamenitosti glavnega mesta Dalmacije in ostalih krajev v naši domovini. Bivšega ministrskega predsednika Churchilla je sprejel tudi predsednik republike Tito.

KANDIDAT JE JOHN KENNEDY

Senator Kennedy je bil izvoljen v torek zvečer za kandidata demokratske stranke na volitvah predsednika ZDA. — Kennedy je prejel 806 glasov, za njim pa so bili Johnson (409), Symington (86), Stevenson (79,5), ostali kandidati pa so dobili 140 glasov.

PERU ZAHTEVA SESTANEK S KUBO

Kakor je bilo objavljeno, je perujska vlada zahtevala sestanek ministrov za zunanje zadeve ameriških držav zaradi proučitve problema Kube. O tej zahtevi mora še sklepati Svet Organizacije ameriških držav, ki se bo sestel danes.

ATENTAT NA KIŠIJA

Policija je uradno sporočila, da je prišlo do atentata na japonskega ministrskega predsednika Nobosuke Kišija. Kiši je bil zaboden z nožem pred svojo rezidenco po kongresu liberalno-demokratske stranke, na kateri je bil za njegovega naslednika na položaju predsednika stranke izvoljen trgovski minister Hajato Ikeda. Premiera Kišija so prepeljali v bolnišnico in zaradi hude izgube krvi je v nezavesti. Atentatorja so aretirali.

Kiši je v četrtek odstopil s položaja predsednika vladajoče japonske liberalno-demokratske stranke. — Strankini delegati, zbrani na kongresu v Tokiu, so odstop takoj sprejeli.

COMBE PROTI ČETAM ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

Moir Combe, predsednik vlade pokrajine Katanga je izjavil, da ne bo dovolil nastanitve sil OZN v tej pokrajini. Combe je dodal, da je v pismu generalnemu sekretarju OZN protestiral proti sklepu Varnostnega sveta, da se v Kongo pošljejo sile OZN, in zahtevi, da se umaknejo belgijske čete.

KONGO PREKINIL ODNOS

V Bruslju so uradno objavili, da je predsednik vlade republike Kongo Patrice Lumumba, obvestil danes z noto belgijsko vlado o prekinutvi odnosov med Kongom in Belgijo.

REGVART PREHITEL VISOČNIKA

V nedeljo je bila v Zagrebu četrti dirka za državno prvenstvo v speedwayu. Mariborčan Jože Visočnik, ki je po treh nastopih vodil za 3 točke pred Regvartom iz Zagreba, se je tokrat zelo slabo uvrstil, saj je nabral le 7 točk, kar ni zadostovalo za več kot 8.—9. mesto. Zmagal je domačin Regvart, ki je v vseh petih dirkah prvi privozil skozi cilj in tako v končni razvrstitvi prehitel Visočnika. Kranjčan Rozman je v Zagrebu dobro vozil in z 10 točk. osvojil 5.-7. mesto. Peta dirka za državno prvenstvo bo 31. julija v Kranju.

Rezultati v Zagrebu: Regvart 15, Klasnetič 12, Babič in Mlakar 11, Rozman, Kališnik in Medved po 10, Visočnik in Močnik po 7 itd.

Končni vrstni red: Regvart 56, Visočnik 50, Babič 45, Mlakar 44, Rozman 39, Medved 34, Klasnetič 32, Kališnik 29 točk itd.

LJUDJE IN DOGODKI

Združeni narodi in Kongo

Ko je bil Kongo zadnjega junija letos svečano proglašen kot suverena dežela, je že naslednji dan, 1. julija, njegova vlada zaprosila za sprejem v organizacijo Združenih narodov, ni nihče pričakoval, da bo ta mlada afriška republika morala že v drugem tednu samostojnega življenja iskati hitro intervencijo Združenih narodov, ki naj bi obvarovali komaj izbojevan cilj, za katerega so se prebivalci Konga dolgo borili — za neodvisnost. Prav tako tudi nihče ni pričakoval, da bo moral Svet varnosti, ki se je sestel 7. julija in priporočil sprejem Konga v Združene narode, že čez teden dni, v zgodnjih jutranjih urah 14. julija in v dramatičnih okoliščinah sprejeti odločitev, da mora Belgija takoj umakniti iz Konga svoje vojaške trupe in da Združeni narodi s svojimi četami pomagajo komaj osvobodeni deželi, ki še ni dosegla formalnega sprejema v svetovno organizacijo.

Težko bi bilo takšen razvoj dogodkov predvideti pred nekaj dnevi. Čeprav je bilo v zadnjem letu in nekaj dni pospešenega procesa osamosvojitve afriških teritorijev jasno, da Združeni narodi, medtem ko uspešno zaključujejo dolgoletno poslan-

stvo skrbi za mir, po drugi strani spet nalete na vse več novih problemov predvsem v deželah, ki so šele pred kratkim dobile osamosvojitve, kar velja zlasti za kolonije: da jim pomagajo, da te dežele obstanejo kot samostojne in neodvisne.

Te dežele se srečujejo s številnimi težavami že v prvih korakih osamosvojitve. Potrebna jim je pomoč, da odpravijo tradicijske preteklosti, da v kratkih razdobjih ustvarijo tisto, česar jim desetletja kolonialne vladavine niso dale, da doživijo hitrejšo ekonomsko in socialno preobrazbo, saj se v njihovih primerih gospodarski razvoj največkrat postavlja kot edini pogoj političnega in državnega obstoja in vsakega napredka naploh.

Čeprav je osamosvajanje edinega zaostalega kontinenta danes nezadržan in prireden proces, je bilo v Kongu obratno — namesto pomoči, da bi Kongo lažje rešil številne probleme, ko je postal neodvisen, so mu bile dane z raznih strani nove težave. Prirodno bogastvo Konga in položaj, ki z osamosvojitvijo spreminja politično sliko Afrike, je dal od zunaj umetno ustvarjene notranje zaplete s tendencami

prenositve svetovnih sporov v notranje meje komaj osvobodene neodvisne dežele.

Takšne negativne težnje, občutne na številnih področjih afriškega kontinenta, so dobile v Kongu še znatno širša obeležja.

Ko je že bil oviran normalni razvoj v Kongu, je postala nujna ne le nova vloga Združenih narodov v ekonomski krepitvi novih dežel, temveč tudi direktna vojaška pomoč svetovne organizacije in Sveta varnosti, ki je sprejel s 100% večino glasov razumljivo in pozitivno odločitev.

Najboljši slovenski dirkači na startu

Jutri v Škofji Loki

Člani avto-moto društva v Škofji Loki bodo jutri že deseti preizkusili svoje organizacijske sposobnosti, ko bodo izvedli dirke za prvenstvo Slovenije. Dirke so bile organizirane osemkrat v meddruštvenem obsegu na progi, ki je potekala po mestnih ulicah. Ker pa ta proga nikakor ni ustrezala hitrostnim zmogljivostim motorjev, so lani izbrali novo progo, ki se je že na prvi preizkušnji odlično uveljavila. Dosežena je bila tudi največja hitrost na dosedanjih dirkah za republiško prvenstvo, tako da je proga kmalu zaslovela kot najboljša v Sloveniji.

Edo Delorenzo, lanski zmagovalec je prevozil najhitrejši krog s povprečno hitrostjo 99,6, letos pa pričakujejo, da bo uspešno ta rekord porušiti, saj bodo na startu vsi najhitrejši slovenski dirkači.

Po prvi dirki za republiško prvenstvo, ki je bila v Velenju, vodijo v posameznih disciplinah: mopedi — Glešič (Nova Gorica) 9 točk, motorji do 125 ccm — Oblak (Ljubljana) 9, motorji do 175 ccm — Prstec (Maribor) 8, motorji do 250 ccm — Pintar (Koper) 9, motorji nad 250 ccm — Delorenzo (Ljubljana) 8, prikolice do 1200 ccm —

Miletič — Zalar (Velenje) 9, avtomobili do 750 ccm — Lukanc (Tržič) 9.

V posameznih dirkah točkujemo mesta od 1. do 6. z 8, 6, 4, 3, 2 in 1 točko. Za najboljši krog v posameznih kategorijah določijo tekmovalci še po 1 točko. Start v vseh kategorijah bo skupen z ugaslimi motorji. Tekmovalci bodo razporejeni tam po doseženih uspehih na uradnem treningu, ki bo v soboto ob 17. uri, medtem ko je pričetek samega tekmovanja v nedeljo ob 15. uri.

Priložnostni poštni žig v Kranju

Poštna uprava je dovolila, da bo ob priložnosti državnega prvenstva v speedwayu uporabljala eksponaturo pošte Kranj 3 priložnostni poštni žig. Pošta bo poslovala 31. julija na prireditvenem prostoru.

Filatelistično društvo PTT Slovenija v Ljubljani bo izdalo spominski ovitek št. 22. Ovitek bodo frankirani z 20 dinarsko znamko iz serije Olimpiada 1960.

Sobotni razgovor

Največja želja - olimpijski finale

Med vsemi plavalci v državi dosega v letošnjem letu najboljši rezultate JANEZ KOČMUR, ki bo tudi glavni adut jugoslovanske plavalne vrste na Olimpiadi v Rimu. Že dvakrat je plaval bolje od slovenskega rekorda na 100 m prosto in izpolnil olimpijsko normo — 57,2. Glavni njegovi odlički sta izredna osnovna hitrost in stalnost v rezultatih, saj je v osmih letošnjih nastopih plaval vedno pod 59 sekundami. Zaprtili smo Janeza, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

— Kaj misliš, Janez, ali ti bo uspelo v Rimu uvrstiti se med osem najboljših sprinterjev na svetu?

— Na taka vprašanja nerad odgovorjam. Če bi odgovoril, da se ne bom uvrstil, bo kdo dejal, naj ostanem raje doma. Če pa rečem, da se bom, pa mi bo to spodletelo, zopet ne bo prav. Za prvih osem mest je blizu 20 kandidatov. Vsi upajo na finale. Seveda sem med temi tudi jaz.

— Kako se pripravljáš na to veliko prireditev?

— Letos imam še bolj malo treninga. Prišel sem dovolj zgodaj z vadbo, toda dvakrat sem moral prenehati, zaradi gostovanja v Bolgariji in v Nemčiji. Če bom moral konec meseca z reprezentanco na Poljsko, se prav gotovo ne bom mogel najbolje pripraviti.

— V tej sezoni si že dosegel odlične rezultate. Ali si ti osebno zadovoljen z njimi in čemu pripisuješ svojo stalno formo?

— Rezultati, ki sem jih dosegel so za jugoslovanske prilike res dobri, toda v svetu je blizu 20 takih kot sem jaz, zato z doseženimi časi nisem povsem zadovoljen in prav stalna forma mi zagotavlja, da bom lahko še hitrejši. Menim namreč, da je nemogoče dosegati vedno mejo svoje sposobnosti, zato pričakujem, da bom to mejo šele dosegel.

— V naši državi trenutno nimaš nasprotnika. Morda bi bilo dobro, da bi imel pred Olimpiado kakšno močnejše tekmovanje?

— Včasih sem imel strah pred močnejšimi nasprotniki in sem mnogokrat prav zato slabše plaval. Toda, ko sem tudi v takih srečanjih prišel dosegati boljše rezultate me je strah minil in sedaj plavam celo bolje, če imam nekoga poleg sebe.

— In še neodoljivo vprašanje: Poleg plavanja gojiš gotovo tudi kak drug šport?

— Pozimi mi smučanje na domačem zimski trening, ker nimam možnosti plavati. Rad igram tudi košarko, zadnje čase pa me vse bolj privlači waterpolo. Mogoče se staram in že mislim na čas, ko se bom priključil waterpolistom.

Janez se je gotovo šalil, ko je dejal da je že star, saj ima 23 let in resneje trenira šele četrto leto in bo verjetno še nekaj let najboljši jugoslovanski sprinter. Želimo mu, da bi se uresničila njegova želja: uvrstiti se med osem najboljših na olimpijskih igrah v Rimu.

D. Petrič

TISKANINA

KRANJ

Telefoni: centrala 173 - 176

Nudimo vam svoje priznane izdelke:

bombažne in stanične tkanine

v vseh modnih barvah in odtenkih

Naše tkanine so znane na domačem in inozemskem tržišču kot kvalitetne po izdelavi in trajnosti

Naročila izvršujemo točno in solidno

Vsemu prebivalstvu Gorenjske čestitamo ob obletnici velike osvobodilne akcije!

TOVARNA TISKANEGA BLAGA

Sava

tovarna gumijevih izdelkov
Kranj

priporoča svoje cenene in kvalitetne izdelke:

avtoplašče —
potniške in tovarne,
plašče za kolesa,
tehnične izdelke,
klinaste jermene,
transportne trakove,
prevleke valjev in koles,
blago za dežne plašče,
izdelke za čevljarsko industrijo in lepila

Vsem cenjenim odjemalcem se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo!

Ne pozabite, da so čevlji Planike najcenejši, najkvalitetnejši

PLANIKA
Tovarna čevljev
Kranj

in da ima tovarna v lastnih prodajalnah širom po Jugoslaviji vedno največjo izbiro!

je najbolj cenjena znamka vseh vrst obuval

Tovarna lepenke Tržič

Izdeluje
belo lesovinsko
lepenko
kakor tudi
lepenko
z dodatkom
celuloze
v priznani
najboljši
kvaliteti
in se priporoča
svojim
odjemalcem

Tovarna vijakov „PLAMEN“ Kropa

proizvaja:

vijake in matice z
Whitworth in
metričnim navojem,
podložne ploščice,
zakovice za kotle in
konstrukcije, vijake,
tirfone in žeblice za
železniške tire ter
smuško okovje

Renomirana tovarna pletenin in nogavic

Almira RADOVLJICA

izdeluje vrhnje
pletanine iz
čiste uvozne
volnene preje,
kakor tudi iz
bucle prediva
in vse vrste otroških,
ženskih in moških
nogavic
iz bombaža,
gladke in krep
sintetične preje

TOVARNA ŠPORTNEGA ORDDJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Proizvaja:

telovadno orodje, rekvizite
za vodni šport, za športne
igre in zimski šport, reševal-
ne naprave in gasilske le-
stve, zaščitna sredstva

Ob priliki proslave
15-letnice osvoboditve Be-
gunj pošiljamo borbene
pozdrave!

Ob 15. obletnici osvoboditve in
prazniku vseh borcev, aktivistov
in internirancev pošilja

kolektiv tekstilne tovarne SUKNO - Zapuže

svoje borbene pozdrave

Hkrati pa priporoča svoje znane
proizvode, kot so volnene česane
in mikane tkanine ter volnene
odeje

Ne pozabite, kadar kupujete,
na naš zaščitni znak!

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

Sprejememo takoj več lesnih delavcev
za delo na skladišču

Lesno industrijsko podjetje TRŽIČ Bistrica 117

Za okrepčilo in priboljšek
segajte po proizvodih

„GORENJSKE“ tovarne čokolade - Lesce pri Bledu

Če želite nabaviti najmodernejša in
najuspešnejša sredstva za
galvanizacijo, fosfatiranje,
in zaščito proti koroziji, se obrnite na
Kemično tovarno Podnart, ki vam
nudi preparate za galvanotehniko!

Kemična tovarna Podnart, Slovenija

GORENJC

Splošno gradbeno
podjetje - Radovljica

Ljubljanska cesta 15

Izvršujemo vsa dela na visokih in nizkih gradnjah
Poslužujte se našega projektivnega biroja!

Trgovsko podjetje

PRESKRBA Tržič

nudi svojim potrošnikom
v svojih 15 poslovalnicah
raznovidno blago
po zmernih cenah

Najstarejša in kvalitetno vodilna tovarna čevljev

Vam nudi v svojih 86 poslovalnicah širom
po državi svoje prvovrstne izdelke in zadnje
modne novitete v najbogatejši izbiri
po konkurenčnih cenah

PEKO čevlji so čevlji za vsako sezono
in za vsakogar

Tovarniška znamka PEKO Vam je najboljši
porok za solidnost izdelka in cene

Vsem svojim odjemalcem se priporoča

Tovarna obutve
PEKO - Tržič

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

Tovarna verig

Lesce pri Bledu

priporoča svoje proizvode
vsem cenjenim odjemalcem

Hkrati pa se pridružuje čestitkam
ob 15. obletnici osvoboditve

Tekstilna tovarna

INTEKS

Kranj

Nudimo prvovrstno blago in to:

cefirje, popeline, flanele, velveton, žepne robce, odeje in kanafase

- Predilnica
- Tkalnica
- Apretura
- Šivalnica

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič

- predilnica
- sukančarna
- tkalnica
- belilnica
- barvarna
- apretura

Ob 75-letnici obstoja podjetja zagotavlja delovni kolektiv, da bo tudi v bodoče zadovoljil potrošnike s kvalitetnimi izdelki

proizvaja

kvalitetne bombažne tkanine:
surove in beljene v širini
od 70 do 200 cm,
industrijsko prejo do številke
Nm 50, prejo za domačo obrt
in sicer mulle, double,
knitting in hardwater

TRŽIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV TRŽIČ

Telefon št. 272 in 324 - Brzljavni naslov TOVKOS Tržič

Trgovska podjetja in kmetijske zadruge naj nudijo potrošniku le priznane izdelke

TRŽIŠKE TOVARNE KOS IN SRPOV TRŽIČ

Izdeluje in nudi prvovrstne kovaške izdelke po najnižjih dnevnih cenah.

Poljedelsko orodje:

koše
srpe
kosirje
slamorezne kline
kosilne nože
podložne ploščice
nože za slamo

Ročno orodje:

pleskarske lopatice
zidarske ometače
mizarska dleta
jerane
razporna dleta
rezila za obličje
obrezovalne nože

Pri nakupu zahtevajte izdelke z zaščitno značko »ZMAJ«

TOVARNA USNJA

RUNO TRŽIČ

NUDI SVOJE
KVALITETNE
PROIZVODE:
GOVEJE BOKSE
TELEČJE BOKSE
KONJSKE BOKSE
OBLAČILNO USNJE
RAZNE PODLOGE
CEPLJENEC
IN DRUGO

Tovarna klobukov

»ŠEŠIR«

priporoča
svoje priznane izdelke
iz zajčje dlake:
moške in
damske klobuke,
tulce, berete
itd.
Kupujte naše
mednarodno priznane
izdelke
in zadovoljni boste!

ŠKOFJA LOKA

Bled v zastavah

Zapiski s sejma tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu

Od 17. do 24. julija praznujejo na Bledu občinski praznik. Ponosno praznujejo 19 let od takrat, ko so javno in jasno pokazali okupatorju svojo pripravljenost na odpor. Letos pa praznujejo tudi 15 let svobode, 15 let dela in gospodarskega razvoja te komune.

Občina Bled pravzaprav nima razvite industrije, prav tako kljub pretežnemu številu kmečkega prebivalstva še nima modernega kmetijstva; gostinstvo in turizem pa sta prav tako šele v razvoju. Zato je razumljivo, da od prizadevanj in vloženih investicij tudi ni tistih potrebnih dohodkov, ki bi jih potrebovala občina za čim hitrejši vzpon. Dosedanji napor in prizadevanja so na vseh področjih že rodili nekatere dobre rezultate in pomenijo preobrat v gospodarskem razvoju blejske komune. Največ je bilo doslej napravljenega v gostinstvu in turizmu ter komunalni izgradnji. Cela vrsta nalog iz letošnjega družbenega načrta je bilo uresničenih že v prvi polovici leta. Do sezone je bila zgrajena in odprta javnosti nova moderna kavarna Park hotela. Namenu že služi povsem preurejeno gostišče Starkelj na Mlinem. Hotel Jelovica je v depandansi Blegaš preuredil in povečal vrtni del restavracije, preuredil pa je tudi depandanso Mežaklo. Pomembna pridobitev za turizem pa je novozgrajena asfaltirana cesta na Blejski grad. Veliko delo je bilo napravljeno tudi z izgradnjo nove kanalizacije, ki ima precejšen preventiven pomen za Blejsko jezero. Tudi gradnja blejskega vodovoda je v zaključni fazi. Za potrebe novega vodovoda so pri Grabčah zgradili tudi daljši predor, ki bo hkrati služil za dovod sveže vode iz Radovne v Blejsko jezero. To je bilo prvo večje delo v pripravah za rešitev enega najvažnejših problemov — za prečiščenje jezera. Voda iz Radovne skozi zgrajeni predor in naprej po ceveh bo predvidoma stekla v jezero pomladi.

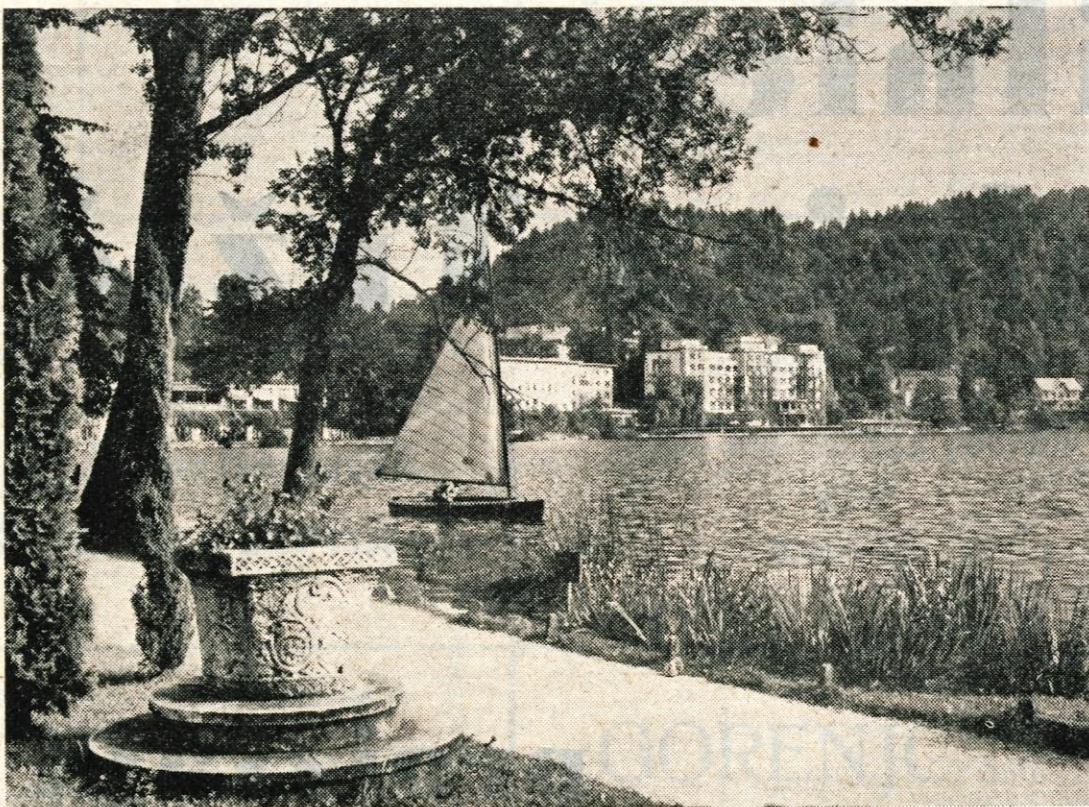
Pomembna so tudi dela pri urejanju cest na Bledu in zlasti elektrifikacija naselij, ki je dejansko že zaključena. Odslej bodo elektrificirali le še posamezne domačije, ki so zelo oddaljene. Se letos bodo pričeli tudi z gradnjo ceste Fortuna-Vintgar. Pereč problem občine pa je tudi gradnja ceste Bled-Ribno in vodov na Boh. Beli.

V trgovini letos niso predvidena investicijska dela večjega obsega, ker bo potrebno prej pripraviti konkretne predloge za novo organizacijo trgovske mreže in predvideti razmestitev in lokacijo trgovin ter po-

trošniških središč v okviru urbanističnega načrta. Kljub temu pa je podjetje »Koloniale« že odprlo na Bledu prodajalno rib, podjetje Almira iz Radov-

tu je bilo na razpolago samo 21 učnih prostorov, od tega 5 zasilnih v tujih zgradbah. Najbolj težavno je stanje v Gorjah in na Bledu. V Gorjah imajo v šolski zgradbi le tri učilnice in še dve zasilni v občinski stavbi za 346 učencev. Na Bledu pa je osem učilnic in tri zasilne v tujem poslopju za 775 učencev. V obeh krajih pa je

V prihodnje čaka občino veliko in pomembna naloga — gradnja stanovanj za delavce in uslužbenke. V tem je bilo doslej razmeroma malo storjenega. Načrtno se je lotilo tega problema le Gozdno gospodarstvo Bled, ki je zgradilo za svoje delavce 19 udobnih stanovanj, tik pred dograditvijo pa je še 16 stanovanj. — Tudi

ljuje pa lokal, kjer prodaja svoje izdelke.

Poseben problem v občini je zdravstvena služba. Z izgradnjo zobnega paviljona se je stanje nekoliko izboljšalo, vendar se še zmeraj čuti velika preobremenjenost prostornih zmogljivosti in osebja. Nedvomno pa se bo zdravstvena zaščita našega delavca precej izboljšala, ko bodo v sedanjem starem poslopju Gozdnega gospodarstva Bled odprli novo obratno ambulanto za podjetji LIP in GG. Predvidevajo, da se bo to zgodilo nekako proti koncu leta, ko se bo uprava Gozdnega gospodarstva preselila v novo poslopje.

V šolstvu je precejšnje pomanjkanje učilnic in potrebnih prostorov za svobodno dejavnost učencev. Za 1280 šoloobveznih učencev v minulem šolskem le-

število novo upisanih za prihodnje šolsko leto spet toliko naraslo, da se bo moralo število oddelkov s tremi izmenami še povečati. V takšnih okoliščinah je seveda vzgojno delo zelo težavno. Zategadelj ni čudno, da se prebivalci obeh prizadetih krajev, obč. ljudski odbor in organizacije že dalj časa zavzemajo za gradnjo novih šol. Na pobudo občanov v Gorjah, kjer je gradnja šole problem prve vrste, je občinski odbor že sprejel odlok o krajevnem samoprispevku za gradnjo šole. Nekaj podobnega bi bilo moč izvesti tudi na Bledu. Načrte za obe šolski zgradbi že pripravljajo in bodo v prihodnjem letu morda že pričeli z gradnjo v Gorjah. Na Bledu pa je hudo pomanjkanje prostorov tudi za kulturno-prosvetno dejavnost, za izobraževanje in za razvedrilo delovnih ljudi.

gradbeno podjetje je z ureditvijo delavske kuhinje in zgraditvijo samskih stanovanj precej olajšalo življenjske razmere delavcev. V načrtu imajo še nadaljnje gradnje. Kljub temu pa še mnogo delavcev in uslužbencev čaka na primernejša stanovanja. Po zadnjih podatkih je pri ObLO vloženi 260 prošenj za stanovanja. Največ prosilcev je delavcev v jeseniški železarni.

Veliko je še potreb in nalog, ki jih bo treba opraviti že v bližnji prihodnosti. Toda gospodarske zmogljivosti občine pa so omejene. Vendar pa smo z vsem tem, kar je bilo storjeno za našega delovnega človeka, že lahko zadovoljni. To nam daje tudi jamstvo in pobudo, da bomo v prihodnje storili zanj lahko še več. **jb**

Zdenko Dolinar

K. L. Bu.

(Nadaljevanje)

Nadzornik se z dolgočasno sprejema po tej stražarski verigi. Tu pa tam se zadere na pripornika, ki po njegovi presoji ne dela dovolj hitro; včasih vseka tudi s korobačem. Misli na punčaro, s katero se je sinoči seznanil in ki je tako ljubka. Za noč jo zopet zmenjen z njo. Plesala bosta, in potem... Toda kaj, brez denarja je dostop zaprt. Treba je plačati vsaj nekaj vrčkov piva in žganja spada zraven. Kako priti do denarja?

Nenadoma se mu zabliškajo oči. Odrešilna misel je šinila v njegove zločinske možgane. Tik pred njim sklonjen pripornik — številka. Z vso silo mahne s korobačem po njem in se obenem zverinski zadere. Opetekajoč se vzravna pretepe, izbuljeno gledajo steklene oči v svojega mučitelja. Ne more razumeti, kaj pravzaprav hoče zver od njega. In pri tem pozabi na osnovno pravilo, ki velja ob vsakem primeru za vsakega pripornika: če te ogovori predpostavljani, snemi čepico!

Nadzornik mu z naglo kretinjo strga čepico z glave in jo z vso silo zažene mimo stražarja izven dovoljene črte. Potem pa počasi pokaže s prstom na čepico in z ledenim glasom zapove: »Pojdi po čepico!« Stražar se satansko zareži in pripravi brzostrelko, nadzornik počasi seže po pištoli. Zrtev z nerazumevanjem gleda nadzornika, stražarja, čepico, pa pištolo. Mrzel pot polije čelo, oči so steklene, blazne. Ne gane se.

Rezek pok — številka se zvrne.

Zvečer raport: Številka ta in ta likvidirana zaradi upora. Efekt: pet mark nagrade. Če bi žrtev šla po čepico, bi se pač raport glasil: Likvidiran zaradi poskušene pobege. Efekt je isti. Družno delita nagrado nadzornik in stražar.

Problem večerne zabave je rešen!

Ob šestih zvečer se kolone vračajo. Pri vходу v taborišče godba spet igra vesele koračnice v hitrem tempu. Zadnjih 500 metrov morajo kolone opraviti v teku. Stražarji na levi in desni ob cesti jim s korobači pospešujejo gibanje »Caracho«, sliši njihovo vpitje.

V bloku čaka »kosilo«: neolupljen, na pol gnil krompir, pa neko ščavje in umazani smrdljivi vodi, ki se poistično imenuje špinaca. Pa še ni čas za kosilo. Najprej »apel«.

Kolone v peterostopih zopet nastopajo na zborni trg. Ugoviti je treba številčno stanje. Mrtvaki ne morejo hoditi, zato jih prinesejo na zbor. Stevilo se mora ujemati, nobena številka ne sme manjkati. Radi računskih napak v pisarni pa se število le redkokdaj ujema. Napaka je treba iskati, dokler je ne najdejo. To traja lahko tudi 2-3, ali celo 6 ur. Stevilke pa ves ta čas negibno čakajo na zbornem trgu. Mrzel veter brije preko srednjenemške planjave. Mo-

kre cumje zmrzujejo na izmučenih telesih, okostnjaki se spreminjajo v ledene sveče — padajo. Končno so napako našli. »Odjavnost, za izobraževanje in za stopiti!«, se glasi povelje in množica se vali v bloke. Mrtvake prevzame krematorij. Preživeli pogoltajo mrzlo kosilo in čez nekaj minut je v blokih grobna tišina. V spalnicah se pod odejami parijo mokre cumje na izmučenih ljudeh, ki v spanju nabirajo novih moči za jutranji dan.

Ali bo zadnji? Kapo krematorija pa pošilja v glavno pisarno potrdilo o prevzemu toliko in toliko števil.

Pečem ne zmanjka hrane. Nedelja je prost dan.

Tudi nadljudje vedo, da si mora živina od časa do časa nekoliko oddahniti, ker bi sicer prehitro omagala. Potem ne bi več mogla koristiti svojemu gospodarju. Na zunaj pa se to spoznanje kaže kot »humanost«. Toda neke nedelje, ob nenavadnem času je iznenada zapel apel. Kot vselej od apelu nastopajo kolone v peteroredih na zborni trg.

Vse kot običajno.

In vendar je nekaj drugače!

Oblačila so morali pustiti v blokih in namesto v običajne »cebre« ali razne razpadajoče cumje oblečeni nastopajo priporniki popolnoma nagi in se postrojijo na določenih mestih.

Zbor 25.000 nagev!

Izreden pogled!

Na komandnem stolpu nad glavnim vhomom v taborišče pa je poleg komandanta taborišča zbrano vse njegovo spremstvo z ženskim svetom vred. Gospa proga komandanta, oborožena z najboljšim Zeissovim daljnogledom, pregleduje postrojene vrste — ordonanci tekajo od kamandnega stolpa do posameznih kolon in izločajo nekatere ljudi ter jih postavljajo v posebno kolono.

Priporniki se spogledujejo in ne razumejo, za kaj gre. Edina značilnost: vsi izbranci so bogato tetovirani.

»Odstopiti!«, se glasi povelje in zbor nagev se porazgubi po blokih. Za tiste izbrane pa nihče ne ve, kam so izginili. Komanda krematorija molči.

V tistem bloku pa, kjer dela priznan nacistični medicinski strokovnjak poizkuse z bakterijami in virusi raznih bolezni na živih ljudeh, ki mu služijo kot poizkusni kuni, znajo tudi krasno ustrojiti kože raznih živali.

(Konec prihodnjic)

ZGODOVINARJI IN POTOPIŠCI, ki so vedno potovali po moravsko-vardarski dolini, opisujejo, kako so v leskovškem kraju že v 12. in 13. stoletju prirejali masovne jesenske sejme, ki so trajali po 15 dni. Skoraj v istem času se začne pojavljati širše zanimanje za predelovanje konoplje v tekstil. Toda večstoletno suženjstvo pod Turki je zavrla razvoj teh prirodnih teženj prebivalcev leskovškega kraja vse do konca 19. stoletja; ko je Leskovac pod zelo težkimi pogoji postal Manchester ne le svojega kraja z okolico, pač pa vse Srbije. Z razvojem industrije se je tedaj obnovilo tudi zanimanje za sejmsko aktivnost. Prvo industrijsko razstavo v Leskovcu pa je organiziralo industrijsko združenje, ki je tedaj obsegalo 32 podjetij, šele l. 1927, medtem ko je sejmska aktivnost doživela pravi preporod pravzaprav šele po drugi svetovni vojni. Po številnih industrijskih razstavah, spontano organiziranih vsako leto ob 1. maju, je bila prva lokalna razstava industrije in obrti organizirana leta 1949. Od nje do prvega sejma tekstila v Leskovcu ni bilo več daleč: leta 1950 je bila že druga razstava, leta 1953 pa tretja in prvi sejem tekstila. Tako je iz lokalnih razstav prišlo do sedanjega Mednarodnega sejma tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu.

V PETIH PAVILJONIH SEJMA je letos razstavilo svoje proizvode 286 razstavljalcev: 230 iz

Leskovac, julija. — Tipično balkansko mesto v južni Srbiji, v leskovski kotlini, z močno razvito tekstilno industrijo, nekoliko večje kot Kranj.

To prijazno mestce zaradi svoje preteklosti, kulturno-zgodovinskih spomenikov, prirodnih lepot v okolici, razvite industrije in ne nazadnje zaradi vsakoletnega mednarodnega sejma tekstila in tekstilnih strojev postaja vsak dan privlačnejše za domače in tuje turiste.

Doslej morda nekoliko odmaknjeno za sodobne turiste z avtomobili, pa bo to živahno mestce v kratkem povezala nova cesta z ostalimi kraji. Mladina z vseh krajev naše domovine pod pripekajočim soncem gradi cesto Bratstva in enotnosti, cesto mladih, cesto, ki bo že jutri povezovala Jesenice z Djevdjelijo...

PRVI VTISI? Sejmski! Močno paviljoni sejma, vseposod ljudje, poslovni ljudje iz vseh koncev naše domovine pa tudi izven nje, iz Švice, Češke, Slovaške, Belgije, Francije, Italije, Madžarske, Poljske, Anglije, Vzhodne in Zahodne Nemčije. Domačini v živopisanih narodnih nošah, široke ulice prepolne ljudi, ki se — tako kaže — sprehajajo brez cilja v prijetnem večernem hladu, gneča v restavracijah in v edinem hotelu »Dubočica«, na pol dograjeni visoki stanovanjski bloki in nedaleč stran stara hiša iz prve polovice 19. stoletja, grajena v tipičnem balkanskem slogu, nad vsem tem pa visoki dimniki tovarn, iz katerih se valji črn dim...

Jugoslavije, 56 pa iz 11 tujih držav. Iz Slovenije je bilo zastopanih 34 tekstilnih podjetij in podjetij za izdelavo tekstilnih strojev, iz kranjskega okraja le trije: Kovinar Kranj, Almira Radovljica in Bombažna predilnica in tkalnica Tržič.

»Mi razstavljamo tu že tretje leto!« mi je začel pripovedovati Franc Mustar, vodja komercialnega oddelka podjetja Kovinar Kranj. »V tem času smo si pridobili že precej širok krog poslovnih prijateljev. Prejšnja leta smo imeli precej širši asortiman, letos pa izdelujemo le tri vrste strojev: za pregledovanje in merjenje tkanin, za barvanje srednje težkih bombažnih tkanin. »Jigger« in za križno navijanje.

»Gredo vaši izdelki dobro v promet?«

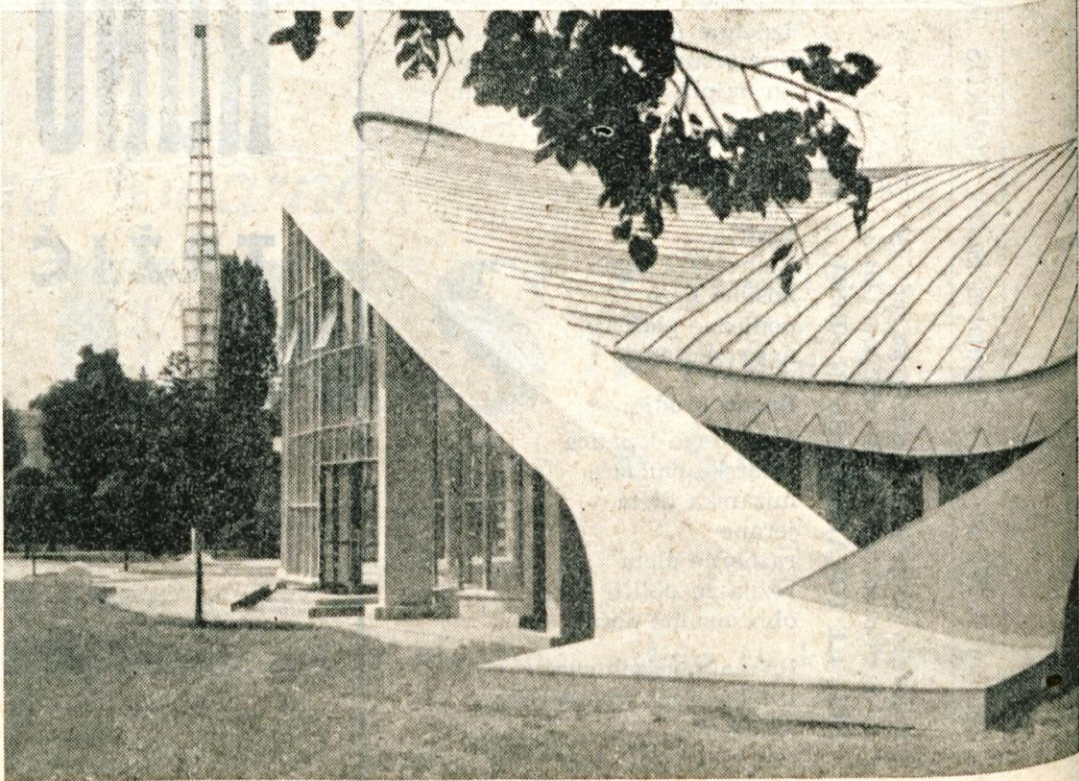
»Razprodano imamo že vso proizvodnjo za letos in za prvo polovico leta 1961. V celoti smo opremili tovarno bombažne industrije v Djakovici, kjer smo montirali dvanajst 60-vretenskih križno navijalnih strojev. Letos prvič sodelujemo tudi na inozemskih sejmiših (v Plovdivu v Bolgariji).

»Pa problemi podjetja?«

»Nujno je potrebna rekonstrukcija, predvsem skladišča in nova montažna hala, potem bi lahko začeli s serijsko proizvodnjo in povečali bruto produkt za 180 odstotkov ob minimalnem povečanju delovne sile.«

TISTO, KAR ME JE PRIJETNO PRESENETILO: resnost sejma. Širok izbor razstavljalcev in proizvodov, okusno in pregledno urejeni paviljoni, dovolj obiskovalcev, pa ne toliko, da bi bila prevelika gneča, dober komercialni uspeh že v prvih dneh, industrijsko - konfekcijska moda na reviji s pestrim zabavnim sporedom, strokovna posvetovanja o tekstilni strojegradnji kot osnova za sestavo novega petletnega perspektivnega plana tekstilne industrije — vse to daje sejmu močno resen značaj! Letošnji VIII. sejem ni le močna afirmacija sejma samega, pač pa vsejugoslovanska in tudi mednarodna manifestacija tekstilne industrije in industrije tekstilnih strojev.

A. Triler

Nov paviljon na VIII. mednarodnem sejmu tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu